

ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΟΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΙΩΑΝ. ΗΡ. ΜΑΛΛΩΣΗΣ

ΕΤΟΣ Γ'. ΤΕΥΧΟΣ 104^{ON}

26 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1926

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ Δ. ΓΟΥΝΑΡΗ

Φυλλάδιον 18ον

Ἐπὶ τῆς καταστάσεως

Ἐξωτερικῆ ἐβδομάς

Ἐσωτερικῆ ἐβδομάς

Βίκτωρ Λούσμπεκ : Πολιτικὴ Ἑνωσις τοῦ Κράτους

Ἄδαρ. Πολυζωξοῦ : Εἰς τὴν «Ν. Ἐποχὴν»

Δ. Ν. Δαρμασκηνοῦ : Νέοι ἄνδρες

Ἄγγ. Ἰ. Τρωιάνου : Τὰ μετὰ τὸ ἔγκλημα

Λατκοῦ : Διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἀληθείας

ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΤΑΔΙΟΥ 24

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ Δραχ. 159

ΕΞΑΜΗΝΟΣ » » 75

ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ (γενικώς) £ 1

» ΑΜΕΡΙΚΗΣ Δολλάρια 5

Ἐξάμηνοι συνδρομαὶ Ἐξωτερικοῦ καὶ τρίμη-
νοι Ἐσωτερικοῦ δὲν γίνονται δεκταί.

ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΤΙΜΑΤΑΙ ΔΡΑΧΜΑΣ ΤΡΕΙΣ

— Διὰ δημοσιεύσεις ἀγγέλων ἰδιαίτεροι
συμφωνοῦνται.

— Τὰ ἐμβλήματα ἀποστέλλονται δι' ἐπι-
ταγῆς πρὸς τὴν διεύθυνσιν.

— Διὰ πᾶσαν ἀνωμαλίαν περὶ τὴν ἀπο-
στολὴν τοῦ φύλλου ἢ κ. κ. συνδρομητὰ
παρακαλοῦνται ν' ἀπευθύνονται πρὸς τὴν
Διεύθυνσιν.

ΜΕΓΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΛΑΧΕΙΟΝ

ΜΟΝΟΝ 50.000 ΑΡΙΘΜΟΙ

ἐκ τῶν ὁποίων 30,000 κερδίζουν δρχ. 33,000,000

ΑΓΟΡΑΣΑΤΕ ΟΛΟΙ ΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΤΟΥ

Διὰ τοὺς ἐργάτας θὰ εἶναι τὸ σπιτάκι στὴν ἐξοχὴ.
Διὰ τοὺς ὑπαλλήλους θὰ εἶνε ἡ ἀποκατάστασις εἰς ὥρατον διαμέρισμα.
Διὰ τὰς δεσποινίδας θὰ εἶναι ἡ προῖκα τῶν.
Διὰ τοὺς ἄστοὺς θὰ εἶναι ἡ εὐμάθεια.
Διὰ τοὺς ἐπιχειρηματίας θὰ εἶναι νέα κεφάλαια.
Διὰ τοὺς εὐπόρους θὰ εἶναι ἡ ἀφθονία.

ΜΕ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΝ 6 ΔΡΧ. ΚΑΘΕ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΘΑ ΔΥΝΗΘΗΤΕ Ν' ΑΣΦΑΛΙΣΤΕ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΣΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΤΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ 9

Τὰ γραμμάτια πωλοῦνται ἐπίσης εἰς ὅλα τὰ καταστήματα τῆς Τραπεζῆς Ἀθηνῶν, εἰς τὸ Κεντρικὸν Πρακτορεῖον τῶν Ἐφημερίδων, τὴν Ἑταιρίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Τύπου καὶ τοὺς λοιποὺς πρῶτορας τῆς Ἑταιρείας τοῦ Λαχείου.

ΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΡΑΧΜΑΙ 10,000,000

ΔΕΩΦΟΡΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 33

Ἀριθμὸς Τηλεφώνου 12-69

Δ/ΝΤΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΙΣ ΠΡΩΤΗΝ ΖΗΤΗΣΙΝ

6^ο

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ

8^ο

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ — ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ ΕΙΣ ΞΕΝΟΝ ΝΟΜΙΣΜΑ

ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ

ΕΤΟΣ Γ'.

26 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1926

ΤΕΥΧΟΣ 104ον

ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΟΡΗΣΙΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

Διευθυντής :

ΙΩΑΝ. ΜΑΛΛΩΣΙΣ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ

24 Σεπτεμβρίου 1926

ΣΥΣΣΩΜΩΣ ΚΑΙ ΟΜΟΘΥΜΩΣ

Καὶ ἐὰν ἀκόμη ἐπετρέπετο εἰς τὰ ἄντι-προσωπεύοντα τὸν Ἀντιβενιζελισμόν ἐν τῇ πολιτικῇ ζωῇ τῆς χώρας πολιτικά κόμματα νὰ μετᾶσχωσι τῶν ἐκλογῶν ὑπὸ κυβερνήτην τὸν κ. Κονδύλην, μετὰ τὰ ἀποκαλυφθέντα ἐν τῇ Στρατοδικεῖᾳ περὶ τοῦ χαρακτῆρός του καὶ τῆς διαγωγῆς του κατὰ τὴν τελευταίαν ἐπαναστατικὴν καὶ πολιτικὴν κρίσιν, δὲν θὰ ἐπετρέπετο ὅμως εἰς αὐτὰ νὰ μετᾶσχωσιν αὐτῶν, ἔνεκα τῶν λόγων, οἵτινες προκλητικῶς καὶ κυνικῶς διεκηρύχθησαν παρὰ τοῦ κ. πρωθυπουργοῦ ὡς ἐπιβάλλοντες τὴν Ἀναλογικὴν. Εἶπεν οὗτος, ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τῆς Ἀναλογικῆς ἐξασφαλίσει τὴν ἡττάν τοῦ Ἀντιβενιζελισμοῦ, ἐπομένως καὶ τὴν Δημοκρατίαν. Ὡστε ἡ Ἀναλογικὴ προτιμᾶται ὅπως ἀποκλεισθῇ ἐκ τῶν προτέρων ἐκ τῆς ἐξουσίας ὁ Ἀντιβενιζελικός πολιτικός κόσμος. Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας, ἐπιβάλλεται βεβαίως, ἄνευ οὐδεμιᾶς συνεννόησεως καὶ συζητήσεως, ἡ ἀποχὴ τῶν Ἀντιβενιζελικῶν κομμάτων ἀπὸ τῶν νέων ὑπόπτων αὐτῶν ἐκλογῶν. Τὰ Βενιζελικά κόμματα ἐκύρωσαν διὰ τῆς σιγῆς τῶν τὴν ἀνήθικον ταύτην αἰτιολογίαν τῆς ἐπιβολῆς τῆς Ἀναλογικῆς, ὅπως ἐκύρωσαν, εἴτε διὰ σιγῆς, εἴτε δι' ὑμνολογημάτων, τὴν μεταποίησιν τῆς κυβερνήσεως Κονδύλη εἰς κυβέρνησιν ὑπηρεσιακὴν, εὐρόντα αὐτὴν τελείως ἱκανοποιητικὴν, ἐφόσον εἰς αὐτὴν περιλαμβάνεται καὶ ἡ διάλυσις τοῦ Ἐθνικοῦ Δημοκρατικοῦ κόμματος, ἥτοι ἡ ἐξαφάνισις ἐνός οὐχὶ εὐχαρίστου καὶ συμφέροντος εἰς

αὐτὰ βενιζελόγενους κομματικοῦ συγκροτήματος. Δι' αὐτὰ οἱ καθαρῶς ἠθικοὶ λόγοι τῆς ἐξαφάνισεως τοῦ κ. Κονδύλη καὶ τοῦ κόμματός του ἐκ τῆς πολιτικῆς σκηνῆς δὲν δύνανται βεβαίως νὰ ἔχουν καμμίαν σημασίαν. Δὲν δύναται ἐπομένως νὰ ἔχῃ σημασίαν δι' αὐτὰ καὶ ἡ προφανὴς πολιτικὴ ἡθικὴ τῆς ἐπιβολῆς τῆς Ἀναλογικῆς. Τὸ «ὁ σκοπὸς ἀγιάζει τὰ μέσα» ὑπῆρξε πάντοτε τὸ ἐμβλημα τῶν Ἀλλὰ διὰ τὸν Ἀντιβενιζελικὸν πολιτικὸν κόσμον εἶναι πλέον ζήτημα ἠθικῆς ὑποστάσεως τοῦ ζήτημα τῆς μὴ συμμετοχῆς του εἰς τὰς προκηρυχθείσας ἐκλογάς. Ἐὰν ὁ κ. Κονδύλης, ἀποκαλυφθεὶς, ἐγκαταλειφθεὶς ἀπὸ τὸν προσφυγικὸν κόσμον, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἐξαιρετικῶς ἐβασίζετο, πεισθέντα ὅτι δὲν ἔχει νὰ περιμένῃ χρηματικὰς προκαταβολὰς πρὸ τῶν ἐκλογῶν, ἀποκηρυχθεὶς πλέον ἀπὸ ὅλους τοὺς στρατιωτικοὺς κύκλους, θέλει καὶ ὠθεῖται νὰ προσφέρῃ μίαν τελευταίαν ὑπηρεσίαν εἰς τὸν Βενιζελισμόν, χρησιμοποιοῦν τὴν Ἀναλογικὴν, ὅπως πλήρως ἐκ τῶν προτέρων ἀσφαλῶς τὸν Ἀντιβενιζελισμόν, θὰ ἠδύνατο βεβαίως νὰ χαρακτηρισθῇ οὗτος ὡς πάρα πολὺ ἀφελής, ὅσον καὶ ἀσυναισθητός, δεχόμενος διὰ τῆς συμμετοχῆς του εἰς τὰς ἐκλογάς ἀπ' ἐνός μὲν νὰ περικαλύψῃ καὶ νὰ παρίδῃ τὰς ἠθικὰς ἀσχημίας καὶ τὰ ἠθικὰ πραξικοπήματα τοῦ κ. Κονδύλη, τὰ κινηματογραφικῶς παρελάσαντα τὰς ἡμέρας ταύτας πρὸ τοῦ Κοινοῦ, ἀπ' ἑτέρου δὲ νὰ τὸν ὑποβοηθήσῃ εἰς τὴν ἐπιχείρησιν τῆς διὰ παντός τρόπου ἐγκαταστάσεως τοῦ Βενιζελισμοῦ εἰς τὴν ἀρ-

Ὅσοι συνδρομηταὶ δὲν ἐπιστρέψουν τὰ ὑπ' ἀριθ. 103 τεύχος ὡς καὶ τὸ παρὸν θεωροῦνται ὡς σιωπηρῶς ἀναγεώσαντες τὴν συνδρομὴν τῶν.

χίν. Τὰ Ἀντιβενιζελικά κόμματα ἔχουσι καὶ προφανέστατον πολιτικὸν συμφέρον, ἀλλὰ καὶ στοιχειωδεδωτάτην πολιτικὴν καὶ ἠθικὴν ὑποχρέωσιν, νὰ ἐγκαταλείψωσι συσσωμώς καὶ ὁμοθυμῶς καὶ εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν τὸ ἐκλογικὸν ἔδαφος εἰς τὴν νέαν παρὰ τοῦ Βενιζελισμοῦ καπηλείαν.

Ν' ΑΠΟΔΙΩΧΘΗ

Ὁ κ. Κονδύλης ἀνέτρεψε τέλος καὶ ἐαυτὸν ἀπὸ τῆς προεδρείας πολιτικῆς κυβερνήσεως καὶ πολιτικοῦ κόμματος, ἀφοῦ πρῶτον ἀνέτρεψε τὸν λόγον τῆς στρατιωτικῆς του τιμῆς, ἀφοῦ ἀνέτρεψε κατὰ τρόπον πρωτοφανῆ διὰ κυβερνήτην καὶ ἀρχηγὸν πολιτικοῦ κόμματος καὶ αὐτὰς τὰς στοιχειωδεδωτάτας ἠθικάς προϋποθέσεις, τὰς πλαισιούσας τοιοῦτον ἀξίωμα καὶ τοιαύτην ἡδιότητα. Διότι, ὅπως ἀπεκαλύφθη εἰς τὸ Στρατοδικεῖον, καὶ τοὺς συνεργάτας του ἐν τῇ ἐπαναστάσει ἀξιωματικοὺς ἐξηπάτησεν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀρχηγούς τῶν πολιτικῶν κομμάτων καὶ τὸ Κοινόν, ὅταν ἐβεβαίουν αὐτοὺς καὶ διεκήρυττε πρὸ αὐτοῦ, ὅτι εἶναι ἀπαίτησις τῶν στρατιωτικῶν παράγοντων νὰ γίνῃ αὐτὸς πρόεδρος τῆς οἰκουμένης κυβερνήσεως, ἀναλαμβάνων συγχρόνως καὶ τὰ δύο πολεμικά ὑπουργεῖα. Ὁ κ. Κονδύλης, ἐκβιασθεὶς ἀπὸ τῶν ἀποκαλύψεων τούτων, ἐνόμισεν ὅτι δίδει διέξοδον τῆς ἐναντιᾶν του ἀγανακτήσεως καὶ ἀποδοκιμασίας, συμπτυσσόμενος εἰς ἀπλοὺν πρόεδρον ὑψηλοῦς κυβερνήσεως καὶ ἀποχωρῶν πρὸς τοῦτοίς τῆς ἐνεργοῦς πολιτικῆς. Ἀλλὰ ἀπατάται οἰκτρῶς, ἐὰν νομίσῃ ὅτι μετ' αὐτὴν μόνον τὴν ἀβασίαν δύναται νὰ ἀντισταθμίσῃ τοιαῦτα ἠθικά ἐγκλήματα, καὶ ἐπὶ πλέον καὶ τὸ αἷμα, τὸ ὅποιον τόσον ἀδίκως καὶ ἀφειδῶς, χωρὶς νὰ δύναται ποτὲ ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἐξηναγκάσθη πρὸς τοῦτο ἐξ ἀναποφεύκτου λόγου, ἔχουσιν περὶ τὰς Ἀθήνας καὶ εἰς τὰς ὁδοὺς αὐτῶν. Ὁ κ. Κονδύλης πρέπει νὰ φύγῃ, πρέπει ν' ἀποδιωχθῇ τὸ ταχύτερον ἐκ τῆς ἀρχῆς. Ὑπῆρξε μόνον ρυθμιστὴς ἐγκλημάτων καὶ ὄχι ρυθμιστὴς καταστάσεως. Τὴν κατάστασιν τὴν ἐπεδείνωσε καὶ τὴν περιέπλεξε ἐντὸς ἡμερῶν, ὅσον οὔτε αὐτὸς ὁ Πάγκαλος ἐντὸς ἔτους. Διότι τὴν περὶ ἐπὶ πλεονεξία καὶ τὴν ἐπεδείνωσεν ἠθικῶς. Τοιοῦτος ἄνθρωπος δὲν ἔχει πλέον θέσιν ἐν Ἑλλάδι οὔτε ὡς πολίτης ὅπλου, ὄχι ὡς κυβερνήτης. Τὰ πολιτικά κόμματα, τὰ ὅποια θὰ τὸν ἀνεχθῶσιν ἐφεξῆς, πρέπει νὰ θεωρηθῶσι καὶ αὐτὰ ὡς ἠθικῶς ὁμοιογενῆ μετ' αὐτοῦ.

Η 9 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Πρὶν ἢ σχεδὸν ἡ ἀνάκρισις ἐπιληφθῇ τῆς ἐξακριβώσεως τῶν τραγικῶν γεγονότων τῆς 9ης Σεπτεμβρίου καὶ ρίψῃ φῶς ἐπ' αὐτῶν, πρὶν ἢ ἀρχίσῃ ἡ ἐν τῷ Στρατοδικεῖν διεξαγομένη ἀπὸ πενθημέρου δίκη τῶν διοικητῶν καὶ τῶν ἀξιωματικῶν τῶν δημοκρατικῶν ταγμάτων οἱ κ. κ. Ζέρβας καὶ Ντερτιλῆς ἀπεκάλυψαν δι' ἀνακοινώσεων τῶν πρὸς δημοσιογράφους ὅλα τὰ παρασκήνια καὶ ὅλα τὰ σκοτεινὰ σημεῖα αὐτῶν. Ἀπεκάλυψαν ὅτι ὄχι μόνον οὐδεμία παρ' αὐτῶν ἀντίδρασις εἰς τὰς σκέψεις καὶ τὴν διάθεσιν τῆς Κυβερνήσεως περὶ διαλύσεως τῶν ταγμάτων δὲν εἶχε ποτὲ παρεμβληθῇ παρ' αὐτῶν, ἀλλὰ τοῦναντίον αὐτοὶ ἐπανειλημμένως εἶχον ζητήσει παρὰ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ν' ἀποχωρήσῃσι τῆς διοικήσεως αὐτῶν, ἀπομακρυνόμενοι ἀπ' αὐτῶν διὰ τῆς χορηγήσεως εἰς αὐτοὺς ἀδείας, καὶ εἶχον ὑποδείξει εἰς αὐτὸν τὴν ἀνάγκην τῆς διαλύσεως τῶν, ὅπως ἀρθῇ πλέον ἐκ τοῦ μέσου ἐν στοιχείῳ ἀνωμαλίας, ἀφεθῇ ἀπερίσπαστος ἡ Κυβέρνησις εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς ὁμαλότητος ἐν τῇ Χῳρᾷ καὶ μὴ εὐρίσκωσιν ἔδαφος ἀναμίξεως καὶ διερεθισμού τῶν κύκλων τῶν ἀξιωματικῶν οἱ ἐξ αὐτῶν ἀδιλλάκτοι ἐναντίον τῶν μετὰ τοῦ κ. Παγκάλου συνεργασθέντων συναδέλφων τῶν καὶ παντὸς ἐκ τῶν τῶς στρατημάτων καὶ παραγόντων τῆς παγκλητικῆς καταστάσεως, ὅτινες ἦσαν οἱ περὶ τὸν κ. Πλαστήραν ἀξιωματικοί, καὶ ἐν γένει οἱ «καθαροὶ» λεγόμενοι βενιζελικοί τοιοῦτοι. Ἀλλὰ, παραδόξως, ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ὄχι μόνον δὲν συμφωνεῖ οὐδόλως μετὰ τῶν κ. κ. Ζέρβα καὶ Ντερτιλῆ εἰς τὰς ἀπόψεις ταύτας, ἀλλὰ, ἀπεναντίας, καὶ τοὺς ἐξώρμησε, νὰ μὴ ἐπιμένωσι ν' ἀπομακρυνθῶσιν ἐκ τοῦ ἐνεργοῦ στρατοῦ κατὰ τοιαύτας κρίσιμους περιστάσεις, ἀφίνοντες αὐτὸν μόνον νὰ παλαίῃ κατὰ τῶν δυσχερειῶν! Αὐτὰ ἐπανελάθεν εἰς αὐτοὺς καὶ τὸ ἐσπέρας τῆς 7ης Σεπτεμβρίου, ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ χρηματιστοῦ κ. Μποδοσάκη Ἀθανασιάδου, ὅπου συνέβησαν μετὰ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ καὶ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Προνοίας κ. Ἀποστόλου, βεβαιώσαντος ταῦτα κατὰ τὴν ἀνάκρισιν του καὶ προσθέσαντος ὅτι τὴν ἐσπέραν αὐτὴν, ἀρνηθεὶς ὀριστικῶς ὁ κ. Πρωθυπουργὸς νὰ δεχθῇ τὰς παρακλήσεις τῶν ἀπὸ τῶν διοικήσεων τῶν ταγμάτων, διὰ τὰς ὁποίας πάλιν ἐπέμειναν κατὰ τὸ δαίτην τοῦτο οἱ διοικηταὶ αὐτῶν, ἐξέφρασαν ἐν τέλει τὴν πρὸς αὐτοὺς πλήρη ἐκτίμησιν καὶ ἐμπιστοσύνην του!

Ἐμφανίζεται πρὸς τοῦτοίς ὡς βέβαιον, ἐκ τῶν πρὸς τοὺς δημοσιογράφους ἀνακοινώσεων

τῶν δύο ὑποδίκων τούτων ἀξιωματικῶν, ὡς καὶ ἐκ τῶν κατόπιν καταθέσεων ἄλλων ἐνοχοποιηθέντων καὶ μὴ ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν, ὅτι δολίως, αἰφνιδιαστικῶς, καὶ διὰ πιέσεως ἐπιμόνου τῶν περὶ τῶν κ. Πλαστήραν ἀξιωματικῶν ἀπεφασίσθη καὶ διενεργήθη παρὰ τοῦ κ. Κονδύλη ἡ διάλυσις τῶν ταγμάτων, κατὰ τρόπον, ὥστε ἡ νὰ περιπλκῶσι ταῦτα μοιραίως εἰς σύρραξιν, ἢ, ὀχιμένης βαρέως τῆς στρατιωτικῆς φιλοτιμίας τῶν διοικητῶν καὶ ἀξιωματικῶν τῶν, νὰ καθίσταται ἠθικῶς ἀδύνατος ἡ εἰρηνικὴ διάλυσις τῶν. Τοῦτο ἐξάγεται καὶ ἐκ τῶν λεπτομερειῶν τῆς προκαταβολικῆς πολιτορχίας τῶν ταγμάτων καὶ τῆς συγκρούσεως, καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἐπὶ κεφαλῆς τῶν πολιτορχησάντων αὐτὰ σωμάτων εὐρίσκοντο ἀξιωματικοὶ τυφλῶς προσκείμενοι εἰς τὸν κ. Πλαστήραν, καὶ ἐκ τοῦ ὅτι οἱ κ. κ. Ζέρβας καὶ Ντερτιλῆς εἶχον πρὸ πολλοῦ θέσει πρὸς τὸν κ. Πρωθυπουργὸν ὡς ἀπαραίτητον ἠθικὸν ὅρον διαλύσεως τῶν ταγμάτων τὸν ἀποκλεισμὸν ἀπὸ τῆς διενεργείας αὐτῆς ἀξιωματικῶν προσκειμένων ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν κ. Πλαστήραν καὶ ἀδιλλάκτων διὰ τοῦτο ἐχθρῶν τῶν Διοικητῶν καὶ τῶν ἀξιωματικῶν τῶν Ταγμάτων. Ἀλλὰ τὸ ὑποπτον τῆς κυβερνητικῆς ἐνεργείας ἐν τῷ ζητήματι τῆς διαλύσεως τῶν Ταγμάτων τούτων καταφαίνεται καὶ ἐξ ἄλλων κατόπιν καταθέσεων εἰς τὴν ἀνάκρισιν, τῶν ὁποίων ἡ ἀλήθεια δυσκόλως θὰ διαμφιστηθῇ, διότι προέρχεται ἐκ στρατιωτικῶν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ὑπουργείου, ἐνεργῶς ἀναμειγθέντων εἰς τὴν κίνησιν καὶ τὰ γεγονότα τῆς αἰματηρᾶς ἐκείνης ἡμέρας. Οὕτω, κατὰ μίαν ἐξ αὐτῶν, ὁ ὑπασιπότης τοῦ κ. Κονδύλη, ὡς ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, ἐπίλαρχος κ. Ζουμπουλάκης, μεσολαβήσας ἐγκαίρως παρ' αὐτοῦ, ὅπως παύσῃ τὸ πῦρ, διατάχθη νὰ μὴ ἀ-

ναμειγνύεται περαιτέρω, περιοριζόμενος μόνον εἰς τὸ νὰ ὑπακούῃ τυφλῶς εἰς τὰς ἀνωτέρας διαταγὰς, ὅτε ἀπήντησεν εἰς τὸν κ. Πρωθυπουργόν: «Κύριε Πρόεδρε, αὐτὸ ποὺ κάνετε εἶναι ἀτιμία, καὶ ἐγὼ ἀρνούμαι νὰ ὑπακούσω εἰς τοιαύτας ἀνηθικούς διαταγὰς». Συνεπεία τούτου ἐκρατήθη ἀμέσως. Ἐπὶ πλέον, φαίνεται ἀληθὴς ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ κ. Ζέρβα ὅτι, ὅταν ἐτέθη παρ' αὐτοῦ τὸ τάγμα του εἰς τάξιν ἐκκινήσεως πρὸς τὴν πόλιν, ὅτε καὶ ἐπὶ ληθὲν ἡ σύρραξις—δὲν ἐγένετο τοῦτο, πρὸς ἐπίθεισιν κατὰ τῶν κυκλωσάντων αὐτὸ στρατιωτικῶν δυνάμεων, ἀλλὰ πρὸς ἐξακριβώσιν τῆς καταστάσεως, διότι, παρὰ τὰς βεβαιώσεις ἀπεσταλμένων πρὸς αὐτὸν ἀξιωματικῶν, προσπαθούντων νὰ ἐπιτύχῃσι ἄμεινον ὑποχώρησιν τοῦ εἰς τὴν κυβερνητικὴν νῆλθῃσιν, ἐπίστευε μᾶλλον ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἐνόπλου ἐξεγέρσεως τῆς φρουρᾶς καὶ τῶν σωμάτων ἐναντίον τῆς κυβερνήσεως, συνεπεία ὑποκινήσεων τῶν κ. Πλαστήρα, Ὁθωναίου, Καφαντάρη κλπ. τὴν ὁποίαν ἤθελαν, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, νὰ υποστηρίξῃ διὰ τῶν Ταγμάτων, ψευδῶς δὲ διεβεβαίοντο εἰς αὐτὸν τὰ συμβαίνοντα, ὅπως προεκηρξενισθῇ ἡ δύναμις τῶν Ταγμάτων, καὶ ἀνατραπῇ οὕτω εὐκολώτερον ἡ κυβερνήσις. Ἐν τῇ φαντασίᾳ ἀκριβὴς ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ κ. Ντερτιλῆ, ἀνακοινώσαντος, ὅτι κατῆλθε μετὰ τὸν κ. Ζέρβα εἰς τὴν πόλιν τὴν 11ην ὥραν, ὅπως, μεταβαίνων εἰς τὸ Τηλεγραφεῖον, συνεννοηθῇ μετὰ κ. Πρωθυπουργοῦ, ἐπειδὴ ἡγγόνει ἐντελῶς τί συμβαίνει, δὲν ἠδῆνατο δὲ νὰ ἐπικοινωνήσῃ μετ' αὐτοῦ κατ' οὐδένα ἄλλον τρόπον, καὶ πρὸς τοῦτοίς ὅτι εἰς τὸ τάγμα του εἶχε γνωστοποιηθῇ ἀπὸ πρώτης ἡ διαταγὴ περὶ διαλύσεως. Ἐκ τῆς μέχρι τούδε διαδικασίας ἐν τῷ Στρατοδικεῖν πάντα ταῦτα ὑπεστηρίχθησαν καὶ ὑπὸ μαρτύρων τῆς κατηγορίας.

ΕΙΣΟΤΕΡΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΣ

Θέλουμε νὰ πιστεύσωμεν ὅτι εἶναι ἀκοιβεῖς αἱ τηλεγραφηθεῖσαι ἐκ Παρισίων πληροφορίες καθ' ὅσον ὁ κ. Βενιζέλος ὅσον καὶ ὁ κ. Πολίτης ἀναγνωρίζουν τὴν ἀνάγκην τῆς τοποποιήσεως ὅρων τινῶν τῆς τελευταίας ὑπογραφείσης Ἑλληνοσερβικῆς συμφωνίας. Ἀμφότεροι διακρίνονται διὰ τὴν φιλίαν τῶν πρὸς τὴν Σεβίαν, τὸ γεγονός δὲ ὅτι καὶ ὁ κ. Βενιζέλος καὶ ὁ κ. Πολίτης ἐκηρύχθησαν ὑπὲρ τῆς τοποποιήσεως μαρτυρεῖ πόσον δυσμενὴς διὰ τὴν Ἑλλάδα εἶναι ἡ συμφωνία Ρούφου-Αδράμοβιτς.

Ὁ κ. Ἀργυρόπουλος κατὰ τὴν τελευταίαν ἐν Γενεῇ συνομιλίαν του μετὰ τῶν κ. κ. Νίν-παϊτς καὶ Μυτιληναίου θὰ ἐξέθεσε, ἐλπίζομεν, τὰς ἑλληνικὰς ἀπόψεις ἐπὶ τῶν τοποποιήσεων πόσεων ἀπαραιτήτων διὰ τὴν ἀκεραιότητα καὶ τὴν ἀσφάλειαν τῆς Χῳρας. Ἐὰν πιστεύσωμεν τὰς τηλεγραφικὰς πληροφορίες ὅτι Ἑλλήνων ὑπουργὸς συνομιλῶν μετὰ τοῦ κ. Νίν-παϊτς ἐβόλδοσκόπησε τὰς Σεβδικὰς διαθέσεις, πρᾶγμα τὸ ὅποιον ἀποτελεῖ τὸν κύριον σκοπὸν τοῦ εἰς Γενεὴν ταξιδίου του.

αί κατά τὸ διάστημα τοῦτο δημιουργηθεῖσαι πολιτικαὶ συνθήκαι μὲ ἐπείσαν, ὅτι ἡ κοινοπολιτικὴ ἰδιοτέλεια εἶναι ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν ἰδεολογικὴν ἐπιδίωξιν σκοποῦ καθαρώς πατριωτικοῦ. Ἀπευθύνει δ' ἐκκλησίαν πρῶτον πρὸς τὸν ἑλληνικὸν λαόν, ὅπως ἀνυψωθῇ εἰς τὸ ὕψος τῶν περιστάσεων, ἐκτιμήσῃ τοὺς κινδύνους τοῦ μέλλοντος καὶ προσαρμόσῃ τὴν στάσιν του κατὰ τὰς ἐκλογὰς πρὸς τὸ γενικὸν αὐτοῦ συμφέρον. Ἐγχεῖται δὲ τὸ συμφέρον αὐτοῦ τοῦτο εἰς τὸν τεταταμένον τῶν καθεστωτικῶν ἀγώνων, εἰς τὴν ἐξυγιάνσιν τοῦ πολιτικοῦ τῆς Χώρας βίου διὰ τῆς συγκροτήσεως κομμάτων ἀρχῶν καὶ εἰς τὴν λειτουργίαν ἀδιατάρακτος τῶν κοινοβουλευτικῶν τῆς Χώρας θεσμῶν.

Τὴν πραγματοποίησιν τῶν σκοπῶν τούτων ἐγγυᾶται μόνον τὸ ἐκλογικὸν σύστημα τῆς ἀναλογικῆς, ἐνῷ τὸ πλειοψηφικὸν τοῦναντίον θὰ μᾶς φέρῃ εἰς τὴν πλέον φανατικὴν, τὴν πλέον βιαιάν σύγκρουσιν τῶν παλαιῶν δύο παοατάξεων, σύγκρουσιν, ἡ ὁποία φοβοῦμαι, ὅτι θὰ συγκινήσῃ πάλιν τὰς ἐνόπλους δυνάμεις τῆς Χώρας, τὰς τῶν ἐλικοκινῶν ἐπιθυμίας σήμερον νὰ μείνωσιν ἀποκλειστικῶς εἰς τὰ ἔργα τῶν ἀσχολούμενων, σὺνκοουσιν, ἡ ὁποία θὰ παύσῃ νῆαν εὐκαιρίαν εἰς τὰ ἔργα ἀριστερὰ στοιχεῖα νὰ αἰματοκλίσωσι καὶ πάλιν τὸν τόπον. Δεύτερον πρὸς τὸν προσφυγικὸν κόσμον ὅπως μὴ παρασυνθῇ καὶ πάλιν ἀπὸ δημῶνους, ὅπως κατὰ τὸ παρελθόν, καὶ τρίτον πρὸς τοὺς ἀξιωματικούς ξηρὰς καὶ θαλάσσης, ὅπως ἀπαύνωσιν ἐν τῷ μέλλοντι πᾶσαν ἀνάμειν εἰς τὴν πολιτικὴν.

Ἡ τοιαύτη ἐνέργεια τοῦ κ. Κονδύλη ἐχαιρετίζεται μετὰ συγκινήσεως καὶ χαρᾶς ἀνυποκρίτως παρὰ τοῦ βενιζελικοῦ τύπου καὶ τῶν ἀρχηγῶν παρὰ τοῦ κοινοπολιτικοῦ. Οἱ κ. κ. Παπαναστασίου καὶ Κωνσταντίνου ἐξήραν τὸ γεγονός ὡς «σημαντικὴν πολιτικὴν πράξιν» καὶ ἔσπευσαν νὰ συγχαρῶν τὸν κ. Κονδύλην διὰ τὴν ἀπόφασίν του αὐτήν. Ὁ κ. Μιχαλακοπούλος, ἐξ ἄλλου, σιγηρῶς τὸν κ. Κονδύλην, μεταβάς παρ' αὐτοῦ. Τὰ ὀλίγιστα στελέχη τοῦ κόμματος Κονδύλη ἀπεφάσισαν νὰ προσχωρήσιν εἰς τὸ κόμμα τοῦ κ. Μιχαλακοπούλου.

Οἱ ἀντιβενιζελικοὶ πολιτικοὶ ἡγέται καὶ ὁ τύπος σάσματος ἐκδηλώσαν τὴν ἐνέργειαν ταύτην τοῦ κ. Κονδύλη ὡς ἐξυπηρετοῦσαν τὰ ἐκλογικὰ συμφέροντα τοῦ Βενιζελισμοῦ καὶ ἐζήτησαν τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ κ. Κονδύλη καὶ ἐκ τῆς ἀρχῆς.

Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, σχετικῶς πρὸς τὴν πράξιν ταύτην τοῦ κ. Κονδύλη, ἐδήλωσε τὰ ἑξῆς:

«Δὲν νυννοῶ τοὺς λόγους, ὡς ἐκ τῶν ὁποίων ὁ κ. Κονδύλης προέβη εἰς τὴν μεγάλην αὐτοθυσίαν τοῦ νὰ παρατηθῇ τῆς πολιτικῆς, ἐνῷ τόση

κατεβάλλετο προσπάθεια παρὰ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, ὅπως συμπληρωθῇ ὁ κατάλογος τῶν φίλων του εἰς τοὺς διαφόρους συνδυασμούς. Ἀλλ' ἐφόσον τὸ σήμερον δημοσιεύθην καὶ μὴ διαφυσθῇ πρωτόκολλον περὶ τῆς υποχρεώσεως, ἣν εἶχεν ἀναλάβει ὁ κ. Κονδύλης νὰ μὴ πολιτευθῇ, ἤγαγεν αὐτὸν εἰς τὴν τοιαύτην ἀπόφασιν, καθίσταται ἐπίσης ἀπαραίτητον, ὅπως ὁ κ. Πρωθυπουργὸς παραιτηθῇ καὶ τῆς κυβερνήσεως. Ἐκεῖνο ὅμως, διὰ τὸ ὁποῖον πρὸ παντὸς ἐθεώρησα ὡς μὴ ἐνδεικνυμένην τὴν κυβερνήσιν τοῦ κ. Κονδύλη ὅπως διεξαγάγῃ τὰς ἐκλογὰς, δὲν εἶναι τὸ ὅτι οὗτος ἐπολιτεύετο, ἀλλ' ἡ στρατοκρατικὴ τῆς κυβερνήσεως προέλευσις. Καὶ ἂν παρατηθῇ τῆς πολιτικῆς ὁ κ. Κονδύλης, ἡ κυβερνήσις του οὐδαμῶς καὶ κατ' οὐδὲνα λόγον δύναται νὰ μεταβληθῇ εἰς ὑπερρεσιακὴν. Καὶ ἡ παραίτησις ἤδη τῆς κυβερνήσεως εἶναι τὸ πρὸ παντὸς προέχον οἰουδήποτε ἄλλου τὰς ἐκλογὰς ἀφορῶντος ζήτημα».

Ὁ κ. Κωνστ. Δεμερτζής, ἐξ ἄλλου, κατηγορεῖ τὸν κ. Κονδύλην ὅτι δὲν ἐτήρησε τὸν λόγον τῆς τιμῆς του καὶ ὅτι κατεδείχθη ψευδόμενος πρὸς ὅλον τὸν πολιτικὸν κόσμον, δηλώσας ἐν τῷ Κυβερνεῖν ὅτι ἀξίως τοῦ στρατοῦ ἦτο νὰ προσδρῶνται αὐτὸς τῆς οἰκουμένης, ἐνῷ ἐκ τοῦ πρωτοκόλλου ἐξηκριβώθη τὸ ἀντίθετον, καλεῖ τὸν κ. Κονδύλην νὰ φύγῃ τὸ ταχύτερον ἀπὸ τὴν προεδρίαν τῆς κυβερνήσεως.

Ὁ κ. Τσαλδάρης εἰς νεωτέρας δηλώσεις του ἐξέφρασε τὴν κατὰ πλῆξιν του ἐκ τῶν ἐκδηλώσεων τῆς χαρᾶς τῶν βενιζελικῶν ἀρχηγῶν, καὶ ἀφοῦ ἐτόνισεν ὅτι ἡ κατάστασις, οἷτω διαμορφωθείσα, ὑπενθυμίζει τὴν πρὸ τῶν ἐκλογῶν 1923 περίοδον, εἶπε τὰ ἑξῆς βαρυσήμαντα:

«Ἡ βενιζελικὴ μερὶς δὲν σκέπτεται πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς πολιτικῆς ὁμαλότητος, ἀλλὰ μόνον πῶς τὰ κρατήσῃ τὴν Ἀρχήν, ἀδιαφοροῦσα περὶ τῶν μέσων. Πᾶσα μετὰ ταύτης συνεννόησις φαίνεται ὅτι καθίσταται ἀδύνατος.

»Θὰ ἐξακολουθήσωμεν τὸν ἀγῶνά μας ὑπὲρ τῶν δικαιωμάτων τοῦ λαοῦ καὶ ἡ νίκη θὰ εἶναι πάντοτε ὑπὲρ αὐτοῦ».

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ

Οἱ προκηθευθέντες ἐκ τῶν περιπτέρων ἢ τῶν πρακτορείων τὰ τεύχη τῆς «Νέας Ἐποχῆς» ἔχουσιν δυνάμει νὰ ζητήσωσι παρ' ἡμῶν διὰ δελταρίου τὸν ἐκδοθέντα πίνακα τῶν περιεχομένων ΑΠΟΣΤΕΛΛΟΜΕΝΟΝ ΔΩΡΕΑΝ.

Τύποις «ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ»
(Τμήμα Λινοτυπίας)

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΝΩΣΙΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Ἄρθρον τοῦ στρατηγοῦ κ. Β. ΔΟΥΣΜΑΝΗ

Πολιτικὴν ἑνωσιν τοῦ Κράτους ἐννοοῦμεν τὴν ὑπόστασιν τοῦ Κράτους ὡς ἀντιπροσωπεύοντος τὴν μεγάλην πλειοψηφίαν ἢ μᾶλλον τὴν ὁλότητα τῶν πεποιθήσεων τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Κράτος σημαίνει ἑνωσιν, οὐχὶ ἀτομικὴν, ὕλικήν ἑνωσιν, ἀλλὰ ῥλοκληρωτικῶς ἠθικὴν ἑνωσιν. Ὅπως δὲ ὑπάρχει τοιαύτη ἠθικὴ ἑνωσις ὀφείλουσιν οἱ πάντες, οἱ ἀπαρτίζοντες τὸ Κράτος, νὰ ὁμογνωμονώσι. Ποία ὅμως εἶναι ἡ δυνατὴ ὁμογνωμία; Ἰδοὺ τὸ ζήτημα.

Ὁμογνωμίαν ζητοῦμεν οὐχὶ εἰς τὰς θρησκευτικὰς ἢ κοινωνικὰς πεποιθήσεις, οὐχὶ εἰς τὴν γλῶσσαν καὶ τὸ ἐμπορικὸν πνεῦμα, ἀλλὰ εἰς τὸν πρόπον τῆς Διοικήσεως, τῆς Διαχειρήσεως καὶ τοῦ Ἑλέγχου τῶν Κοινῶν πραγμάτων. Κοινὰ δὲ πράγματα εἶναι ἡ τάξις καὶ ἡ εὐημερία τῶν κατοίκων. Ὅτι τὸ ἄτομον μεμονωμένον ἢ κοινωνικῶς ἢ ἐδαφικῶς συνηνωμένον πρὸς ἄλλα ἄτομα δὲν δύναται νὰ ἐπιτύχῃ, τοῦτο εἶναι κοινὸν συμφέρον νὰ ἐπιτευχθῇ δι' ὁργανώσεως γενικῆς καὶ ἰσχυρᾶς. Ἡ ἐσωτερικὴ καὶ ἐξωτερικὴ ἀσφάλεια τοῦ Κράτους, ἡ συγκοινωνία τῶν μεγάλων πόλεων, οἱ λιμένες, τὸ μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπόριον ὡς γενικὸν ἐμπόριον θεωρουμένης τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς τῶν μὴ ἐν τῷ τόπῳ τῆς εἰσαγωγῆς παραγομένων ἐμπορικῶν ἀντικειμένων, ἡ ὑγιεινὴ γενικὴ κατάστασις τῆς χώρας εἰς ἡμεῖς τὰ κοινὰ συμφέροντα, ἅτινα ἐξυπηρετοῦνται ὑπὸ τῆς κρατικῆς μερίμνης. Ἀλλὰ πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς ἐξυπηρετήσεως τῶν κοινῶν τούτων συμφερόντων ἀπαιτοῦνται δαπάναι, ἃς ὀφείλει ἕκαστος πολίτης, πλούσιος ἢ πένης, νὰ καταβάλλῃ ἐν ἀναλογίᾳ τῶν προσόδων αὐτοῦ. Οὐδεὶς πολίτης ἐξαιρεῖται τῆς καταβολῆς τοῦ ἀναλογούντος αὐτῷ μεριδίου εἰς τὰς γενικὰς δαπάνας τοῦ Κράτους, διότι ὁ ἐλεύθερος πολίτης εἶναι ἐλεύθερος πραγματικῶς, ὅταν εἶναι ἴσος πρὸς τὸν πλοῖον. Ἰσότης δ' ἐννοοῦμεν τὴν ἀναλογικὴν ἰσότητα, τὴν ἀσφάλειαν τῆς εἰσπραξίν τοῦ ἀναλογούντος ἐκάσῳ μεριδίου, ἀνευ οστεώσεως τῶν μέσων τῆς εὐημερίας τοῦ πολίτου, εὐημερίας ἀναλόγου τῆς κοινωνικῆς ἐκάστου θέσεως. Ἐκαστος πολίτης ἐν ἐλευθέρᾳ πολιτείᾳ εἶναι ἐλεύθερος νὰ καταλάβῃ οἰανδήποτε ἐπιθυμεί κοινωνικὴν τάξιν, ἐπομένως νὰ ἀπολαύσῃ τῆς εὐημερίας οἰανδήποτε τάξε-

ως. Διαίρουσιν δὲ τὸ πλῆθος εἰς τάξεις, ἃς ἕκαστος οἰκιοθελῶς ἐκλέγει, δὲν διαίρουσιν τὸν λαόν εἰς τάξεις κατὰ τοσοῦτο μᾶλλον, καθόσον πλὴν τῆς ἐλευθερίας, ἣν ἕκαστος πολίτης ἔχει νὰ ἐκλέξῃ τὴν εἰς αὐτὸν ἀρμόζουσαν καὶ ἐπιθυμητὴν τάξιν, πάντες οἱ πολῖται, ἀνεξαρτήτως τῆς κοινωνικῆς αὐτῶν θέσεως, εἰσιν ἐλεύθεροι καὶ ἴσοι ἀπέναντι τοῦ νόμου καὶ τοῦ Συντάγματος τῆς Χώρας. Ἡ κατὰ τάξεις διαίρεσις τῶν πολιτῶν σχετικῶς μὲ τὸν βαθμὸν τῆς εὐημερίας ἐκάστου συντελεῖ εἰς τὴν κατὰ τὴν φορολογικὴν ἐπιβάρυνσιν διαίρεσιν τῶν πολιτῶν εἰς φορολογικὰς τάξεις, ἵνα διὰ τῆς ἀναλογικῆς κατὰ τάξεις φορολογίας κατανηθῶσιν αἱ ἀπαραίτητοι καὶ ἀναπόφευκτοι δαπάναι τοῦ Κράτους, ἀναλόγως τῶν προσόδων ἐκάστης τάξεως πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς εἰσπράξεως τῶν φόρων καὶ ταυτοχρόνως τῆς εὐημερίας ἐκάστης τάξεως. Διότι ἀρχὴ ἀπαραίτητος εἰς εὐνομούμενον καὶ ἐλεύθερον κράτος πρέπει νὰ εἴναι, ὥστε μηδεὶς ἐξαιρεῖται τῆς ἀποτίσεως φόρου πρὸς τὸ Δημόσιον. Οἱ πολῖται Κράτους ἐλευθέρου ὀφείλουσι νὰ καταβάλλωσιν ἐξ ἰδίων τὰς κρατικὰς δαπάνας, ἀναλόγως ὡς πρὸς τὰς προσόδους ἐκάστου καὶ μὲ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ἡ φορολογία πρέπει ἵ ἀρίστη πάντοτε ἀρκετὸν περιθώριον εἰς τὴν πρόσδοον, ὅπως ὁ πολίτης ἀνεξαιρέτως δύναται νὰ εὐημερῇ ἐν τῇ ὑπὸ τῆς τάξεως, εἰς ἣν οἰκιοθελῶς ἀνήκει, ἐπιπλερομένη εὐημερία. Ἀλλὰ καὶ ὁ βαθμὸς τῆς εὐημερίας εἶναι ἀντικείμενον μελέτης σοβαρᾶς καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον αἱ φορολογούμεναι τάξεις πρέπει νὰ ὀρίζωνται ἐπακριβῶς, ἀκριβοδικαίως καὶ ἀσφαλῶς. Πρὸς τοῦτο ἀπαιτηθῆσεται ἐργασία σοβαρά, ἐργασία ἐλέγχου τῆς προσόδου ἐκάστου πολίτου καὶ ἐργασία πρὸς προσδιορισμόν, ἔστω κατὰ προσέγγισιν, τῆς ὁμολογουμένης παρὰ τοῦ φορολογουμένου ἐτήσιας αὐτοῦ προσόδου. Ἡ πρόσδοος ἔχει περισσεύματα, ἢ μᾶλλον ὁ εἰσοδήματος ἂν, αὐτοῦ ὀφείλει νὰ μὴ δαπανᾷ ὁλόκληρον τὴν πρόσδοον αὐτοῦ, ἐκμητιζόμενος οὕτως ἀποταμίευμα δι' ἐνδεχόμενην περίπτωσιν ἰσχυρῶν ἀγελῶν. Ἐκ τοῦ περισσεύματος τούτου θέλει προσδιορισθῇ ἡ φορολογικὴ τάξις καὶ ἡ φορολογία. Ἐκ τούτων καταφαίνονται αἱ ἐξουχέριαι τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς κατὰ τάξεις φορο-

λογικής κλίμακος, διότι ἀφ' ἑνὸς μὲν πρέπει νὰ φορολογῆται ἡ πρόσοδος, ἀλλὰ καὶ τὸ σύνολον τῶν φορολογιῶν πρέπει νὰ ἀποτελέσῃ κεφάλαιον ἱκανὸν ὥπως ἀντιμετώπισῃ τὰς κρατικὰς δαπάνας. Ἀφ' ἑτέρου, ὁ φορολογούμενος, ὁ ἀποτίων τὸν φόρον, ὃν πληρῶναι πλειστάκις ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτοῦ, ἔχει δικαίωμα, καθήκον καὶ ὑποχρέωσιν νὰ ὀρίζῃ καὶ νὰ ἐλέγχῃ τὸ ὁλοκληρωτικὸν ποσὸν τοῦ φόρου πρὸς ἀντιμετώπισιν πλήρη καὶ ἐπαρκῆ τῶν κρατικῶν δαπανῶν, καθὼς καὶ τὸ ἀνυπερέβλητον ποσὸν τῶν κρατικῶν αὐτῶν δαπανῶν. Εἰσερχόμεθα οὕτως εἰς φαῦλον, οὕτως εἰπεῖν, κύκλον ἀντεγκλήσεων, ἀπαιτήσεων, συζητήσεων καὶ παραπόνων. Ὅπως ἀποφύγωμεν δὲ τὸν φαῦλον αὐτὸν κύκλον, ὀφείλομεν νὰ κανονίσωμεν τὰ ἔσοδα καὶ ἔξοδα τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους κατὰ πρόπον ἀκριβοδικαίον καὶ ἀσφαλῆ. Δὲν εἰσερχόμεθα εἰς μεγαλειτέρας λεπτομερείας σχετικῶς μὲ τὸ ζήτημα τῆς συντάξεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους, διότι τοῦτο θέλει ἀποτελέσει ἀντικείμενον ἰδίας μελέτης. Ἡ φορολογία ὅθεν ἡ ἀκριβοδικαία συντελεῖ εἰς τὴν εὐημερίαν τοῦ λαοῦ, διότι, ἐνῶ ὁ πτωχός, ὁ μικρὸς εἰσοδηματίας ἐπιβαρύνεται ἐλάχιστα διὰ τῆς φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως, ὁ πλούσιος, ὁ μεγάλος εἰσοδηματίας, ὁ πλεστάκις παράγων τὴν μεγάλην αὐτοῦ πρόσοδον, τὴν ἐντιμὴν καὶ δικαίαν πρόσοδον, εἰς βάρος τῆς ἐργασίας, τῆς κοπιῶδους καὶ σκληρᾶς πολλᾶκις ἐργασίας τοῦ γεωργοῦ, τοῦ ἐργάτου θαλάσσης, τοῦ τεχνίτου, τοῦ ὀρύκτου καὶ τοῦ πτωχοῦ διανοουμένου ἀκόμη, ὀφείλει διὰ τῆς μεγαλειτέρας ἀναλογικῆς φορολογίας νὰ ἐπαρκῇ εἰς κοινὰς ἀνάγκας διευκολυνούσας τὴν ζωὴν καὶ ἐξασφαλίζουσας τὴν εὐημερίαν τοῦ πτωχοῦ φορολογουμένου. Οὕτως ἡ ἀσφάλεια τοῦ Κράτους ἀπὸ ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν ἐχθρῶν, ἡ παράστασις τοῦ Κράτους ἐν τῷ ἐσωτερικῷ καὶ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ καὶ ἄλλαι οἰκταὶ δαπάναι πρέπει νὰ καταβάλλωνται ἀπὸ τὰ περισσεύματα τῶν προσόδων τῶν πλουσίων, μειουμένης ἐν ἀνάγκῃ τῆς δαπάνης αὐτῶν πρὸς ἀτομικὰς ἀπολαύσεις καὶ προσωπικὴν εὐμάρειαν. Γενικῶς φρονοῦμεν, ὅτι ἡ ἰσότης εἰς τὴν καταβολὴν τῶν φόρων εἶναι ἰσότης τῶν θυσιῶν ἐκάστου φορολογουμένου. Θυσία, ἥτις εἶναι ἐπὶ τοσοῦτον μικροτέρα, ἐφ' ὅσον ὁ φορολογούμενος ἐξασφαλίζει εὐημερίαν καὶ εὐμάρειαν κατὰ τι μεγαλειτέραν τοῦ ὀμιέως μετ' αὐτὸν φορολογουμένου καὶ κατέχοντος μικροτέραν πρόσοδον οἰανδῆ-

ποτε. Ὁ ἐργατικὸς φορολογούμενος ἔσεται ἡ πρώτη βαθμὶς εὐμαρείας. Πάντες οἱ λοιποὶ φορολογούμενοι μὴ ἐργατικοί, ἀλλ' ἐργοδηγοὶ ἢ καὶ μικροεργοδότες, ὀφείλουσι νὰ ἔχωσιν εὐμάρειαν ἀνάλογον πρὸς τὴν διαφορὰν τῶν προσόδων τῆς θέσεως, ἀλλὰ καὶ οὐχὶ καταπληκτικῶς διαφέρουσιν τῆς τοῦ ἐργατικοῦ. Αὕτη εἶναι κατὰ θεωρίαν ἡ μέθοδος πρὸς προσδιορισμὸν τῆς εὐμαρείας ἐκάστης τάξεως καὶ συνεπῶς τὸ μέτρον τῆς φορολογουμένης προσόδου.

Προσδιορίζοντες δέ, ἐξασφαλίζοντες καὶ πραγματοποιοῦντες τὴν τάξιν καὶ ἀσφάλειαν καὶ εὐημερίαν τῶν κατοίκων, ἀσφαλίζομεν τὰ κοινὰ συμφέροντα χώρας τινὸς καὶ ἰσχυροποιούμεν οὕτω τὴν ἑνωσιν τοῦ Κράτους.

Τὸ Κράτος ἐνέχει τὴν δύναμιν καὶ δυνατότητα τῆς προστασίας τῶν κοινῶν συμφερόντων. Τὸ Κράτος ἐνίοτε ὁλοκληρωτικῶς ἐκπροσωπεῖ τὴν ἀλήκην ἢ κατὰπτωσιν τῆς φυλῆς, ὅταν τοῦτο ἀποτελεῖται ἀπὸ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν φυλὴν. Τὸ Κράτος εἶναι ἡ συμπαγὴς δύναμις πασῶν τῶν ἠθικῶν καὶ ὕλικῶν δυνάμεων τῶν ἀνθρώπων τῶν ἀποτελούντων αὐτό. Τὸ Κράτος διευθύνει καὶ ὁδηγεῖ τὰς ἐνεργείας, προσπάθειας, βλέψεις καὶ ἐλπίδας πάντων τῶν δούντων καὶ ἐργαζομένων ατόμων. Ὡς τοιοῦτο δ' εἶναι καὶ πρέπει νὰ εἶναι σεβαστόν, ἀγαπητόν, κυρίως δὲ συγγνωστόν παρὰ πάντων. Τὸ Κράτος εἶναι τὸ ὁλοκληρωτικῶς ἠθικὸν καὶ ὕλικόν κεφάλαιον πάντων τῶν ἐνδιαφερομένων καὶ ἐργαζομένων διὰ τὴν πρόσοδον καὶ προκοπὴν τῆς φυλῆς. Τὸ Κράτος δὲ ὡς τοιοῦτον ὀφείλει νὰ εἶναι τὸ προστατεῖον πάντα τὰ συμφέροντα τοῦ τόπου, νὰ ὁδηγῇ καὶ διευθύνῃ τὰς ἐνεργείας πάντων, νὰ εἶναι δ' ὁ τιμωρὸς τῶν παρεκτροπῶν, οὐχὶ ἐκδικούμενον τούτους, ἀλλ' ὡς ἐπιβεβλημένος σύμβουλος πρὸς ἐπαναφορὰν αὐτῶν εἰς τὴν εὐθείαν ὁδόν. Ὁ παραδειγματισμὸς καὶ ἡ ἠθικὴ διάπλασις τῶν ατόμων δὲν κατορθοῦται διὰ τῆς τιμωρίας καὶ διὰ τῶν βαρυτάτων τῶν ποινῶν. Ὁ παραδειγματισμὸς γίνεται διὰ τῆς ἠθικῆς διδασκῆς καὶ τοῦ παραλληλισμοῦ τοῦ βίου τῶν ἀγαθῶν καὶ κακῶν ἀνθρώπων, διότι ἡ διδασκὴ μαλακώνει τὸ ἦθος, διαπλάσσει τὸν χαρακτῆρα, κατευνάζει τὰ ὀρμήματα φυσικὰ καὶ τὰ ἐπικτήτα πάθη, καταπαύει τὴν δύναμιν τῆς ἐκδικήσεως καὶ παροτρύνει τὸν ἀνθρώπον εἰς μίμησην τῶν ἀγαθῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἀγαθῶν, γενναίων καὶ μεγάλων πράξεων αὐτῶν. Αὕτη εἶναι ἡ παραδειγματικὴ διδασκαλία, καὶ οὐχὶ ἡ βάσανος

καὶ τὸ μαρτύριον τοῦ πταίσαντος. Εἶναι ἡ ἀναμφισβητήτως ἀποδεδειγμένον καὶ καθημερινῶς πιστοποιημένον ὅτι ἡ τιμωρία ἐπιδρᾷ μόνον ἐπὶ τῶν ἀκάκων καὶ ἀσθενῶν χαρακτήρων. Ὁ ληστής, ὁ κακοῦργος καὶ ὁ κλέπτης, ὁ ἀτιμάζων ὅπωςδήποτε ἑαυτὸν καὶ τὴν κοινωνίαν κατὰ τὴν διάπραξιν τοῦ ἐγκλήματος, δὲν ἀνοίγει τὰς δέλτους τῶν αποφάσεων τῶν ποινικῶν δικαστηρίων καὶ δὲν παζαρεύει μὲ τὴν συνείδησιν αὐτοῦ σχετικῶς μὲ τὸν καταλογισμὸν τῶν πράξεων καὶ τὴν βαρύτητα τῆς ποινῆς. Ὁ κακοῦργος κακοῦργεῖ, διότι εἶναι φύσει κακοῦργος. Ὅπως μὴ κακοῦργῇ ὁ κακοῦργος, πρέπει νὰ μεταβληθῇ πρὸ τῆς ἐκτελέσεως τῆς πράξεως ἡ κακοῦργος αὐτοῦ φύσις, διότι ὁ κακοῦργος μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ κακοῦργήματος ὄχι μόνον δὲν μετανοεῖ, ἀλλὰ μεγαλαυχεῖ καὶ ἐπαίρεται διὰ τὸ κακούργημα, ἡ δὲ ἐπιβληθεῖσα αὐτῷ ποινὴ συντελεῖ εἰς τὸ νὰ ἀναπτύξῃ ἐν αὐτῷ τὸ αἶσθημα τῆς ἐκδικήσεως. Ἐζήσαμεν, τυχαίως καὶ μοιραίως, ἐπὶ πολλὴν χρόνον ἐν τῇ κοινωνίᾳ κακοῦργον, ἐψυχολογήσαμεν αὐτόν, ἐμελετήσαμεν τὸ συνειδητὸν καὶ ἀκόμη τὸ ἀσυνειδητὸν αὐτοῦ, ἐζήσαμεν ἐν στενωτάτῃ ἐπαφῇ μετ' ἀνθρώπων διαπραξάντων τὰ μεγαλειτέρα τῶν ἐγκλημάτων καὶ ἐπέισθημεν, ὅτι ἡ ποινὴ εἶναι ἀνίσχυρος νὰ μεταβάλῃ τὸν χαρακτῆρα τοῦ κακοῦργου, ἐνῶ ἀπ' ἐναντίας ἡ διδασκὴ, ἡ μίμησις καὶ τὸ παράδειγμα ἐδίδον στοιχεῖα βελτιώσεως τῆς συνειδήσεως τοῦ ατόμου, ὥστε ἀφ' ἑαυτοῦ νὰ πεισθῇ περὶ τῆς ἀδι-

κίας ἣν διέπραξεν, ἀδικίας πρὸς τὸν πλησίον, κυρίως δὲ πρὸς ἑαυτόν. Ὁ παραδειγματισμὸς διὰ τῆς τιμωρίας εἶναι ἀνίσχυρος νὰ μεταβάλῃ φύσιν πονηράν, ἐνῶ ἡ διδασκὴ, ἀποτεινομένη πρὸς τὴν ψυχὴν, τὸ πνεῦμα, τὴν συνείδησιν καὶ τὸ ἠθικὸν συμφέρον τοῦ ατόμου, ἐπιτυγχάνει πλείοτερα τῆς παραδειγματικῆς τιμωρίας καὶ ἐπὶ τοῦ πταίσαντος καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. Ἀντὶ νὰ ἠθικοποιήσῃ τοὺς μέλλοντας νὰ πταίσωσι διὰ τῆς θανατώσεως πταίσαντός τινος, διδάξατε τὸν μέλλοντα νὰ πταίσῃ καὶ καταστήσατε τοῦτον ἠθικῶς ἀνίκανον νὰ πταίσῃ. Αὕτη εἶναι ἡ πραγματικὴ ἐνέργεια τοῦ Κράτους, αὕτη εἶναι ἡ ἠθικοποιὸς δρᾶσις αὐτοῦ.

Διὰ δὲ τῆς ἠθικῆς ἀναδημιουργίας τῶν διαφόρων τάξεων τῶν ἐπαγγελματικῶν καὶ ἐλευθέρων, τῶν ἐργαζομένων καὶ μὴ. θέλει κατορθωθῇ ἡ ἐνοποίησης τῶν ἰδεῶν, ἡ συγχώνευσις τῆς πίστεως τῶν ατόμων πρὸς μίαν καὶ μοναδικὴν πίστιν, τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον. τῆς ὁλοκληρωτικῆς ἐκδηλουμένης διὰ τῆς πρὸς τὴν Πατρίδα ἀγάπης.

Ἐννοεῖται τοῦ Κράτους πολιτικὴ καὶ κοινωνικὴ θέλει ἐπιτύχει τὴν πραγματοποίησιν τοῦ πραγματικοῦ σκοποῦ τῆς υπάρξεως μῆ ἄς μικρᾶς κατ' ὄγκον καὶ μεγάλης κατὰ τὴν ἰδέαν, τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς, σκοποῦ ἐκδηλωθέντος ἀναλλοιώτου καὶ κατὰ τὰς προηγουμένας τῆς σημερινῆς ἱστορικᾶς αὐτῆς ἐμφανίσεις.

ΒΙΚΤΩΡ ΔΟΥΣΜΑΝΗΣ

ΑΙ ΤΟ ΤΟΝ ΝΕΟΝ ΚΟΣΜΟΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΝΕΑΝ ΕΠΟΧΗΝ

(Ὁ ἐκλεκτὸς φίλος τῆς «Νέας Ἐποχῆς» κ. Ἀδάμ. Θ. Πολυζωίδης, ἀπὸ ἐτῶν ἀρχισυντάκτης τῆς Πανελληνίου ἀληθῶς ἐφημερίδος «Ἀτλαντὶς» τῆς Νέας Ὑόρκης, ἐπὶ τῇ τρίτῃ ἐπετείῳ τῆς «Ν. Ἐποχῆς», ἀπέστειλεν ἡμῖν τὸ κατωτέρω ἄρθρον, τὸ ὁποῖον ὡς διεομνηθεὺς καὶ τὰς ἀντιλήψεις τῶν διανοουμένων Ἑλλήνων τῆς Ἀμερικῆς, δημοσιεύομεν μετὰ ἰδιαίτερας σιγῆς).

Ὑπάρχει κατὰ τὸ συμβολικὸν καὶ τὸ ζωανὸν εἰς τὸν τίτλον ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ. Ζωγραφίζουν αἱ δύο αὐταὶ λέξεις ὁλόκληρον τὸν κό-

σμον, μέσῃ εἰς τὸν ὁποῖον ζῶμεν σήμερον, ἐπειτα ἀπὸ μίαν δεκαετὴ περιπέτειαν, ἥτις ἔφερε τόσας μεταβολὰς εἰς τὰς ἀντιλήψεις μας, εἰς τὰς σχέσεις μας, εἰς τὴν ὅλην φιλοσοφίαν τῆς ζωῆς μας, ὅσην δὲν ἔφερον ἄλλοτε ἰσάριθμοι αἰῶνες. Ἀπὸ τοῦ 1916 μέχρι τοῦ 1926 δὲν ἐπέρασαν δέκα ἔτη, ἐπέρασαν δέκα ἐποχαί, δέκα περίοδοι τῆς ἀνθρωπίνης ἱστορίας. Καὶ αἱ λέξεις «ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ» συμβολίζουν τὸ σύνολον τῶν καινοφανῶν, τῶν πρωτοφανῶν, τῶν περιέργων, τῶν σχεδὸν ἀφαντάστων πραγμάτων, τὰ ὅποια ὅμως ἀποτελοῦν τὸ πραγματικὸν περιβάλλον, μέσῃ εἰς τὸ ὁποῖον κινούμεθα καὶ ζῶμεν, χωρὶς ν' ἀπορώμεν καθόλου, ἐφόσον ὅτι βλέπομεν καὶ αἰσθανόμεθα εἶναι φυσικὸν καὶ

Ποῦ εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι θὰ φέρουν τὴν πλήρη ἀδελφωσιν τοῦ γηγενοῦς μετὰ τὸν πρόσφυγα, ἐξηγουῦντες εἰς τὸν πρῶτον τὰς θυσίας, τὰς ὁποίας μία δρᾶξ ἐλευθέρων Ἑλλήνων ὑπέστη διὰ τὴν Ἰδέαν, καὶ ἐξηγουῦντες εἰς τὸν δευτέρου τὴν τραγωδίαν, ἣτις ἐπληξέ τὸν μέγχι τῆς χθὲς ἀνθούοντα ὑπόδουλον Ἑλληνα;

Διὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην δὲν προαπαιτεῖται ἀπολύτως ἡ κανονικὴ τοῦ κράτους λειτουργία. Δὲν ὑπάρχει καθεστὼς ἐλληνικόν, ἀδιάφορον ἐλτίνων ἐκπροσωπούμενον, τὸ ὅποιον θὰ θέσθῃ ἐμπόδια εἰς τὴν ἐθνικὴν τοῦ Γένους ἀναδείωσιν.

Μέσα εἰς τὸν ὄργανον τῆς μεταπολεμικῆς Εὐρώπης, τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ὅλοι οἱ γείτονες τῆς Ἑλλάδος κινούνται καὶ θορυβοῦν καὶ παραγανδίζονται, εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ κινηθῇ καὶ νὰ φανῇ ζῶσα ἡ ἐλληνικὴ Πατρίς. Χωρὶς σχολαστικισμούς, χωρὶς χρονοτριβὰς, χωρὶς βυζαντινισμούς, εἰς τοὺς ὁποίους οὐδεὶς ἔχει καίρὸν νὰ προσέξῃ, ἡ Ἑλλὰς ὀφείλει νὰ λάβῃ θέσιν εἰς τὴν πρωτοπορίαν τῶν λαῶν ἐκείνων,

οἵτινες ἀπενίζον μετὰ αὐτοπεποιθήσιν εἰς τὸ μέλλον. Αὐτὸ ἐπιβάλλει ἡ Ἑλληνικὴ Ἱστορία καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Παράδοσις. Αὐτὸ ζητεῖ ἡ νέα ἐποχὴ. Καὶ εἰς τὸν ὥραιον τοῦτον ἀγῶνα, διὰ τὸν ὅποιον μίαν ἡμέραν τὸ ἐλληνικὸν Ἔθνος θὰ τοῖς εἶναι εὐγνώμον, καλοῦνται νὰ κατέλθουν σήμερον ἀμέσως, ὅσοι πιστεύουν εἰς τὸ μέλλον, ὅσοι ἔχουν πεποιθήσιν εἰς τὰς δυνάμεις των, ὅσοι αἰσθάνονται ὅτι εἰμποροῦν νὰ κάμουν κατὰ τὴν ἀναγέννησιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Αὐτὰ εἶχον νὰ εἰπω χαίρετῶν μετ' ἐλπίδων τὴν ἀπαρχὴν τῆς τρίτης περιόδου τῆς «ΝΕΑΣ ΕΠΟΧΗΣ», εἰς τὴν ὅποιαν ἐναπόκειται νὰ γίνῃ τὸ ὄργανον τῆς νέας αὐτῆς κινήσεως, τῆς νέας αὐτῆς ἐλληνικῆς ζωῆς...

Νέα Ὑόρκη.

ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ Θ. ΠΟΛΥΖΩΓΙΔΗΣ

Ἀρχισυντάκτης τῆς «Ἀτλαντίδος»

Εἰς τὸ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Ἡ ἀπάντησις τῆς «Νέας Ἐποχῆς».

ΝΕΟΙ ΑΝΔΡΕΣ

Ἄρθρον τοῦ κ. Δ. Ν. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ

μ α τ ι α τοῦ Ἑλλήνος.

Πόσοι ἀναγνώσται θὰ συμφωνήσουν μαζὶ μου διὰν ἀποφασίσουν ν' ἀπομονώσουν τὴν δικαίαν των σκέψιν καὶ πόσον θὰ με ἀντικρούουν μόλις ἐμφανισθῇ ὁ πρῶτος τυχὸν μετ' αὐτῶν συζητητής.

Δὲν εἶνε τι τὸ νέον ἢ προκειμένη ψυχολογία τοῦ Ἑλλήνος ποῦ παρουσιάζει ἀλλ' εἶνε παθολογικὸν φαινόμενον ἢ ἐμμονὴ εἰς τὸ ψεῦδος μέχρις αὐταπάτης, τὸ θέλητρον ποῦ αἰσθάνεται ὁ Ἕλληνας διὰ τὴν ἀκούει ὡς μουσικὴν ποῦ προσαρμόζεται ἀποκλειστικῶς πλέον εἰς τὴν ψυχὴν του.

Ἀκόμη δὲν ἐτελείωσε τὸ συναίσθημα τῆς ἀπογορευσεως τοῦ λαοῦ ἀπὸ τὴν παραβίασιν τῶν ἀπατηλῶν ὑποσχέσεων τοῦ προχθονοῦ ἄρχοντος καὶ ὁ Ἕλληνας εἰσιμάζεται νὰ καταδροχθῇ τὰς ὑποσχέσεις ἐνὸς νέου ἄρχοντος.

Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ὁ μικρὸς ποτικὸς Ἑλληνικὸς Λαὸς, διαρκῶς τρώγει τὸ προσφερόμενον ὀρεκτικὸν ποῦ εὐωδιάζει μέσα εἰς τὴν παγίδα καὶ διαρκῶς ἢ καταπακτὴ κλίνει ἐρμητικῶς μέσα τὰς ἐλευθερίας του καὶ μαζὶ μετὰ αὐτὰς καὶ τὴν δυνάμιν του.

Δὲν πιστεύει πλέον ὁ Ἕλληνας κατὰ βάθος ἀλλὰ πάντοτε παραδόξως ἐλπίζει... καὶ κατὰ τὸ λόγιον Chi vive sperando. Τί νὰ ἐλπίζῃ; ἴσως δι' αὐτὴν ἀπατητὴν ἐκ νέου

Δὲν εἶμαι πολιτικὸς ἀλλ' αἰσθάνομαι δι' αὐτὴν καλλίτερον θὰ ἡδυνάμην νὰ προβλέψω ἀπὸ τοὺς διατεινομένους δι' πολιτεῖναι. Πρὸ παντὸς κατὰ τι θετικώτερον καὶ νομίζω δι' ἡ θετικώτερον πολιτικὴν διὰ τὴν γενικὴν ἀνακαίνισιν τῆς Ἑλληνικῆς χώρας εἶνε ἡ πολιτικὴ τῆς ἀληθείας.

Τὸ ψεῦδος ἐγεννήθη παρὰ τὸ λίαν τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν, ἐξαιρέσει ἐλαχίστων οἵτινες διὰ τοῦτο καὶ ἀπέτυχον διατί; διότι γενεαὶ γενεῶν ἐξετραφίσαν μετὰ τὴν αὐτὴν διανοητικότητα τῆς ἀπάτης ἥτις εἶνε τρυφερώτερα τῆς ἀληθείας κατὰ τὴν ἐμφάνισιν.

Ἡ ἀιμόφορος πάσης ἐκδηλώσεως τῆς κοινωνικῆς ζωῆς ἐν Ἑλλάδι ἐκορέσθη εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ὥστε νὰ μολυνθοῦν καὶ τὰ ἐπαγγέλματα καὶ αἱ ἐργασίαι καὶ αἱ ὑπαλληλικαὶ τάξεις καὶ αἱ ἐπιχειρήσεις.

Ἐκ τοῦ ψεύδους ἀνεπλήρουν ἢ καταστρεπτικὴν τάξιν τῶν λεγομένων ἐπιτελῶν ἥτις καὶ ἐξεπλήρουν τελευταίως εἰς τοὺς χαμαιλέοντας τῶν ὑψηλοῦν οἵτινες καὶ ἀνέρονται εἰς θέσεις καὶ ἀξιώματα ἐν ᾗ οἱ ἀνεπιτήδευτοι κατέρχονται, διὰν δὲν λιμνάζουν.

Ἡ πολιτικὴ τοῦ ψεύδους καὶ τῆς εὐαρεστοῦ ὑποσχέσεως, τοῦ ἐπιμελοῦς παρασημίον, εἶνε ἡ ἐσωτερικὴ ἢ δὲ πλῶ-

διὰ νὰ μὴ διακοπῇ ἡ ἐρριζωμένη πλέον εἰς τὴν ιδιουσυνκρασίαν του πρωτότυπος αὐτῇ ἀπόλαυσις.

Πολλοὶ ἐδοκίμασαν νὰ παίξουν μετὰ τὸ ἐλάτιωμα αὐτοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ διὰ νὰ ἐπιτύχουν τὸ μετεχειρίσθησαν διὰν ἡγετῶν τὸ πολιτικὸν των σιάδιον διὰν δ' ἐπέτυχον ἠθέλησαν νὰ τὸ ἐγκαταλείψουν. Ὁ λαὸς πρὸ τῆς ἀληθείας τοὺς ἀπεδοκίμασε καὶ δὲν ἐπαγγέλλοντο εἰμὴ διὰν καὶ πάλιν ἐψεύσθησαν.

Ὁ λαὸς καὶ ἰδίως ὁ Ἑλληνικὸς, εἶνε ἓνα μικρὸ παιδί ποῦ δύσκολα μπορεῖ κανεὶς νὰ τὸ ἀποθνήσκει μετὰ τὴν στέρησιν τοῦ εἰκονικοῦ θηλάστρου ποῦ ἡ ἰδία του μητέρα τὸ εὐνοεῖθις νὰ κρατῇ πάντοτε εἰς τὸ στήθος.

Ἡ ἀλήθεια διὰ τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν ἀποτελεῖ τὸ ἀπαραίτητον προσὸν δι' ἐκεῖνον ποῦ διατείνεται δι' εἶνε ἄξιος νὰ κυβερνήσῃ καὶ νὰ γίνῃ ὁ ἐκλεκτός του καὶ δι' αὐτὴν τὴν ἔννοιαν ἀναγνωρίζω τὴν ἀνάγκην τῆς ἀναζητήσεως ν ἐ ω ν ἂ ν δ ρ ὦ ν.

Ν ἐ ο ι εἶνε ἐκεῖνοι οἱ ἄνδρες ποῦ δὲν θὰ παραστήσουν ἀνθηρὰν τὴν οἰκονομικὴν κατὰστασιν τῆς χώρας διὰν γνωρίζουν δι' εἶνε κατὰχρεος· ν ἐ ο ι εἶνε ἐκεῖνοι ποῦ δὲν θ' ἀποκρύβουν τὸ ἴδιον αὐτῶν συμφέρον ἀναμειγνύοντες αὐτὸ μετὰ ἰκανὴν δόσιν γενικοῦ συμφέροντος· ν ἐ ο ι εἶνε ἐκεῖνοι ποῦ δὲν θὰ ἐφημερεύουν πρὸ τῆς ιδέας δι' αὐτὸν θὰ ἐξουδετερωθῇ δι' ἀντιθέτου πράξεως ἢ ζημίας πρὸς τὴν ἐπιφέρει μία πράξις περιωρισμένης σκοπιμότητος καὶ πολιτικῆς ἐξέλιξης εἶνε ἡ ἀλήθεια ἀπὸ τὴν ὅποιαν τίποτ' ἄλλο δὲν ζῇ καθεὶς λαὸς κυβερνῶμενος. Ἦ ψεῦδος ἐπέδρασε καὶ ἐπὶ τοῦ πολιτικοῦ μας.

Στρέψατε τὸ βλέμμα διὰ νὰ διακρίνετε πολίτας ἀγγλίζοντας κατὰ τὴν ἐμφάνισιν καὶ νεοέλληνας κατὰ τὴν ψυχὴν.

Ὁ εἰς ἀπατὴν τὸν ἄλλον καὶ ὅλοι μεταξὺ των ἀπατῶνται ὁ λόγος τῆς τιμῆς των εἶνε ἡ ἐπιστροφὴ πολλὰς τῆς ἀπάτης, τὸ κτύπημα τῆς χάριτος διὰ τὸν ἀφελέστερον, ὅστις ἂν κάποτε ἐστρεφέν ἔξαφνα ὀπίσω τοῦ, θὰ συνελάβανεν ἐπ' αὐτοφῶρον τὸν ἀπατεῶνα τριβόντα τὰς χεῖρας του ἀπὸ τὴν χαρὰν τῆς ἐπιτυχίας.

Οἱ πολιτικοὶ ἀπατεῶνες εἶνε ἐγκληματικώτεροι ἐκείνων ποῦ δικάζομεν εἰς τὰ ἐδῶλια τῶν κακουργιοδικείων, διότι οἱ μὲν

τελευταῖοι ψεύδονται εἰς ἓνα ἢ καὶ ὀλίγους καὶ καταδικάζονται, ἐν ᾗ οἱ πρῶτοι ψεύδονται εἰς ἓνα ὀλόκληρον λαὸν καὶ τιμῶνται.

Πόσον τιμῶνται, δὲν εἶμαι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζω ἰώρα τελευταίως.

Πρὸς τοὺς ν ἐ ο υς λοιπὸν ἄνδρας ἃς σιγαφῇ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς, ὁ πάντοτε ἀνήλικος, ὁ ἀποκοιμώμενος μετὰ τὰ παραμύθια ποῦ τοῦ διηγούνται ἐπὶ τόσα ἔτη, ἂν πράγματι, ὡς ἀκούω, θέλει πλέον νὰ μεγαλώσῃ.

Δ. Ν. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

«Περὶ τῶν μεθόδων τῆς Κοινωνιολογίας». — «Περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ Διεθνoῦς Δικαίου ἀπὸ κριτικοφίλοσοφικῆς ἀπόψεως». — «Αἱ Θερησκείαι ὡς προσδιοριστικοὶ παράγοντες τῶν πολιτισμῶν». — «EVOLUTION UND FORTSCHRITT FINE SOZIALPHILOSOPHISCHE SKIZZE». — «Ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν», 1926, ὑπὸ Παναγ. Κ. Κανελλοπούλου. Μελέται καὶ πραγματεῖαι. Ἑκδοτικὴ καὶ κριτικὴ παραγωγή, ἐκπλήσσουσα διὰ τὴν ἐμβρίθειαν καὶ τὴν πολυγλωσσίαν τοῦ συγγραφέως. Κατέρχεται οὗτος ἀνόπλος εἰς τὴν ἀνάλυσιν καὶ τὴν ἐμφάνισιν τῶν θεμάτων του, ἡ δὲ ἐν τοῖς ἀνωτέροις ἔργοις γλωσσικὴ καὶ φραστικὴ ἀριότης, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν καὶ δι' αὐτὸν ἐν ἀπλοῦν διακοσμητικῶν στοιχείων, ἀλλὰ νὰ θεωρεῖται γονίμως καὶ ἀποτελεσματικῶς τὴν ἑπιστήμην, τῆς ὁποίας πολλοὶ εἶναι οἱ ἐπιβήτορες ἐν Ἑλλάδι, ἐλάχιστοι ὅμως οἱ γνησίως καὶ εὐσυνείδητος ἐμφανίζοντες καὶ διεκρινέντες αὐτήν. Ἐμφυλασσομένοι νὰ ἀναλύσωμεν ἰδιαιτέρως ἐν ἑκάστῳ τῶν ἄνω ἔργων, συνιστώμεν ἥδη εἰς πάντα φιλεπιστήμονα τὴν ἀπόκτησιν αὐτῶν.

«Θεοφίλου Καίτη βίος καὶ διζή ὡς αἰρεσιάρχου, 1784—1853» ὑπὸ Πέτρου Δ. Καμπάνη, διηγήτορος. — Ὁ κ. Καμπάνης, συγγενεὺς μετὰ τῆς οἰκογενείας Καίτη, δίδει διὰ τῆς ἀνωτέρω τῆς οἰκογενείας τῆς πλήρης εἰκόνα τῆς φιλοσοφικῆς ἰδεολογίας καὶ τῶν περιπετειῶν τοῦ μεγάλου ἐκείνου πνεύματος τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος καὶ περιφανοῦς ἐθνικοῦ ἐργάτου κατὰ τὸ 1821.

μορφή του Τρικούπη όλοι ἐπροθυμοποιήθησαν νὰ πάνε μαζί του. Ἄφησαν τοὺς ὑπάρχοντας ἄλλους ἀρχηγούς. Ἄν δὲν ἐπῆγαν ὅλοι τοῦτο συνέβη διότι δὲν ἐχωροῦσαν ὅλοι εἰς ἓνα κόμμα. Ἦσαν τοπικοὶ λόγοι.

Καὶ ὁ Δημήτριος Γούναρης εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ἐνεθυμήθη τὸν κ. Ἀνδρέαν Παναγιωτόπουλον τὸν γνωστὸν πολιτευτὴν τοῦ Αἰγίου. Αὐτὸς εἶπε μίαν φορὰν εἰς τὸν κ. Δ. Γούναρη, ὅστις τὸν ἠρώτησε διατὶ δὲν ὑπῆρξε κατὰ τὸ παρελθὸν φίλος τοῦ Τρικούπη.

—Φίλε μου τοπικοὶ λόγοι δὲν μοὶ τὸ ἐπέτρεψαν. Ὁ τοπικός μου ἀντίπαλος ἦτο Τρικουπικός. Καὶ ἡ τραγωδία τοῦ πολιτικοῦ μου σταδίου συνίστατο εἰς τὸ ὅτι ἐθαύμαζα τὸν Τρικούπη, τὸν ἀγαποῦσα καὶ δὲν ἤμποροῦσα νὰ εἶμαι φίλος του.

Καὶ ὁ Γούναρης ἐξηκολούθησεν:

«Ἀποθανόντος τοῦ Τρικούπη οἱ περισσότεροι ἐπῆγαν μετὰ τὸν Θεοτόκην. Ὅχι ἐκ ρουσφετολογικῶν προθέσεων. Ἀλλὰ διότι ἦτον ὁ καλύτερος. Καλύτερος ἀπὸ ὅλους καλὺτερος. Εἶχεν ὅλα τὰ πολιτικὰ χαρίσματα εἰς ὑπέρτερον, ἀπὸ τοὺς ἄλλους βαθμὸν καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν δραστηριότητα ποῦ τοῦ ἀρνοῦνται τὴν εἶχεν εἰς μεγαλύτερον ἀπὸ τοὺς ἀντιπάλους του βαθμὸν».

Τὸν ἠρώτησα περὶ τοῦ νόμου τῶν Κοινοτήτων τί ἰδέαν ἔχει.
Μοῦ ἀπήντησε:

—Θὰ δώσῃ ὁ νέος νόμος «χρήματα περισσότερα» καὶ «πρόσωπα καλύτερα». Ἄς ἀναμείνωμεν ὅμως νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ νὰ κριθῇ ἐκ τῶν πραγμάτων.

Ὁ κ. Γούναρης διανθίζει τὸν λόγον του μετὰ μίαν πλουσιωτάτην ἀνεκδοτολογίαν. Κάποτε μοῦ εἶπε τὸ ἐξῆς ἀνέκδοτον, ἀναφερόμενον εἰς τὸν μακαρίτην Θεόδωρον Δεληγιάννην.

«Ὁ Δεληγιάννης ἐφρόνει—καὶ τὸν ἤκουσα ὁ ἴδιος νὰ τὸ λέγῃ—ὅτι ὁ πολιτικὸς καρπούται ὠφέλειαν πολιτικὴν, αὐξήσει δηλονότι τῆς ἐπιρροῆς του ἐπὶ τῶν συντοπιτῶν του, ὅχι ἐκτελῶν ὅσα ἐπαγγέλλεται ἀλλ' ὑποσχόμενος. Ἐκ τῆς ὑποσχέσεως λοιπὸν ὠφελεῖται. Βλάπτεται ἐκ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ὑποσχέσεώς του. Κάποτε ὁ Δεληγιάννης ἔκαμε μίαν βρύσιν εἰς ἓνα χωριό. Τὶ συνέβη; Ὅλοι οἱ χωρικοὶ ἐγιναν ἐχθροὶ του. Φίλος του ἔμεινε μόνον ἐκεῖνος εἰς τοῦ ὁποίου τὴν πόρταν ἐγίνε ἡ βρύσι.

Συνέβη μάλιστα κάποτε ἄλλοτε νὰ κάμῃ ὁ Δεληγιάννης ἓνα δρόμον εἰς τὴν Γορτυνίαν—τὸν μόνον ποῦ ἔκαμεν εἰς τὴν ζωὴν του. Ὅταν ἀρχισε νὰ γίνεται ὁ δρόμος κάποιος ἰδιοκτήτης χωιοῦ ἐπῆγε εἰς τὸν Δεληγιάννην.

—Κύριε Πρόεδρε, τοῦ εἶπε λαχανιάζοντας, χάνομαι, ἂν ὁ δρόμος δὲν περάσῃ ὅπως περνοῦσεν ὁ παλὸς ἀπὸ τὸ χάνι μου. Καὶ πῶς θὰ ζήσω!

Ὁ Δεληγιάννης, νὰ μὴ τὰ πολυλογούμῃ συνήνεσεν εἰς τὸ νὰ λοξοδρομήσῃ ὁ νεοχάρακτος δρόμος. Ἀλλὰ μετὰ μίαν ἡμέραν ἄλλος ἐνεφανίσθη εἰς τὸν κ. Πρόεδρον μετὰ παραπλησίαν ἀξιώσεις. Συνήνεσε καὶ εἰς αὐτοῦ τὰς ἀξιώσεις. Καὶ τρίτος. Καὶ εἰς τούτου τὰς ἀπαιτήσεις ὑπεχώρησεν ὁ Δεληγιάννης. Ὑπεχώρησε καὶ εἰς ἄλλου ἀκόμη τὰς ἀπαιτήσεις.

Καὶ συνέβη τὸ παραδοξότατον πρᾶγμα. Ὁ δρόμος νὰ γίνῃ κυκλοτερής, νὰ διαγράφῃ περιφέρειαν, καὶ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ σημεῖον ἐκ τοῦ ὁποίου εἶχεν ἀναχωρήσει....

Ἀκρόπολις 17 Μαρτίου 1912

Δ'.

«Τὸν Γούναρην προτοῦ ἀνοίξῃ τὸ ἐκλογικὸν του σαλόνι εἰς τὴν ὁργὴν τῶν ἐκλογικῶν κομμάτων, ἔβλεπα κάθε βράδυ εἰς τὸ σεμνὸν του σπουδαστήριον, μέσα εἰς μίαν πλουσιωτάτην βιβλιοθήκην ἀπὸ βιβλία πάσης φύσεως ἑλληνικά, γαλλικά, γερμανικά, περισσότερα, ἰταλικά καὶ ἀγγλικά. Εἶνε ὁ γλωσσομαθέστερος τῶν πολιτευομένων μας. Ὁ περισσότερον διαβάζων. Ὁ κ. Ἐλευθερουδάκης τῆς πλατείας τοῦ Συντάγματος ἔχει εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Γούναρη, ὡς ἔλεγεν, ἓναν ἀπὸ τοὺς καλύτερους του πελάτας.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων εἶδα εἰς τὴν βιβλιοθήκην του τὴν φιλοσοφικὴν σειρὰν τοῦ Ἀλκὰν καθὼς καὶ τοῦ Φλαμμαριόν, εἰς τὴν ὁποίαν εἶναι ἐναποθηκευμένη ὅλη ἡ νέσ σκέψις. Ὁ Γούναρης ἀρέσκειται εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Ριμπώ, τοῦ Γουσταίου Λεμπόν, τὸ Ὑδαντίκ, τῶν καλύτερων ἐκπροσωπητῶν τῆς σημερινῆς γαλλικῆς σκέψεως.

Ἀλλὰ διαβάσει καὶ «ἐλαφρὰν φιλολογίαν», ὅπως ὁ νεοελληνικὸς κτηνόκοσμος ὀνομάζει τὴν λογοτεχνίαν μας. Μοῦ ὠμιλοῦσε διὰ τὸν Δοστογιέφσκη καὶ τὸν Τολστόη, ὅπως ἴσως θὰ μοῦ ὠμιλοῦσε καὶ ὁ κ. Παλαμᾶς. Μοῦ ἔδειξε εἰκόνας ρώσων συγγραφέων διὰ τοὺς ὁποίους ἔχει ἰδιαίτεραν ἐκτίμησιν.

Ἐπάνω ἀπὸ τὸ γραφεῖον του εἶνε κρεμασμένη μία εἰκὼν τοῦ Χριστοῦ ἀκανθοστεφανωμένου. Εἰς τὸν ἀπέναντι τοῖχον ὁ Μέγας Ναπολέων καὶ ὁ Μέγας Φρειδερίκος. Ὁ Βίσμαρκ ἄλλου. Καὶ εἰς ἐξαιρετικὴν θέσιν τὸ πορτραῖτο τοῦ Χαρ. Τρικούπη, τοῦ πολιτικοῦ διὰ τὸν ὁποῖον ὁ Γούναρης αἰσθάνεται κατὰ ἀνάλογον πρὸς λατρείαν. Ἐνὰ μικρὸν ἀνάγλυφον τῆς ἁγίας Καικιλίας τοῦ ἀριστοργήματος τοῦ Ἰταλοῦ Δονατέλλο. Μία Ἀφροδίτη τῆς Μήλου. Καὶ εἰς ἐπίμετρον ἔργα ζωγραφικῆς. Εἰκόνας τῶν γονέων του. Αὐτὸ εἶνε τὸ λιτὸν καὶ σεμνὸν σπουδαστήριον τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἀντιπολιτεύσεως.

Τὸ σπίτι του εἶναι εἰς ἓνα ἄκρον τῶν Πατρῶν ἀπέναντι τοῦ Τελωνείου καὶ ἀγναντεύει τὴν θάλασσαν τοῦ Πατραϊκοῦ κόλπου. Ἀπέναντι τοῦ βουνοῦ τοῦ ἱεροῦ Μεσολογγίου ἢ Βαράσσοβα καὶ ἡ Παλιοβοῦνα. Μακρὰ τὸ Ἴόνιον μετὰ τὰ νησιά του. Πιὸ ἐδῶ τὸ ἀκρωτήριον ὁ Πάπας.

Εἶπα εἰς τὸν κ. Γούναρην ὅτι τὸ σπίτι του, ἓνα δίπλοτο ταπεινὸν σπιτάκι εἶναι ποιητικὸν καὶ δὲν ἠθέλησε νὰ τὸ παραδεχθῇ. Ἀδιάφορον. Ἐγὼ τὸ παραβάλλω πρὸς τὸ γραφεῖον τοῦ Μεγάλου Λανοῦ Μπράντες, τὸ ὁποῖον εἶν' ἐμπρὸς ἀπὸ τὸ λιμάνι τῆς Κοπεγχάγης. Ὁ ἥσυχος πανσὲρ σκέπτεται καὶ δημιουργεῖ τὰ ἔργα του, ἀτενίζων τὰ πολυθόρυβα ἔργα τοῦ λιμένος.

Εἶπα εἰς τὸν κ. Γούναρην ὅτι τὰ ἐδῶ κόμματα εἶναι προσωπικά. Καὶ μοῦ ἐξήγησε μετὰ κάποιον εὐδιάθετον πεσσιμισμὸν τοῦ ὁποίου δὲν στερεῖται.

—Θέλετε κόμματα ἰδεῶν ἢ μᾶλλον κόμματα συμφερόντων; Ἀλλὰ τοιαῦτα κόμματα θὰ ὑπάρξουν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅταν ὑπάρξουν μεγάλα ὁμάδες, ὁμάδες τῶν ὁποίων τὰ συμφέροντα νὰ συγκροτοῦνται πρὸς τὰ συμφέροντα ἄλλων ὁμάδων ἐπίσης ὁργανωμένων. Ἀλλὰ τοιοῦτον τι ἐδῶ δὲν συμβαίνει. Ἐχομεν ἐδῶ μεγάλην βιομηχανίαν; Ἐχομεν ἐδῶ μεγάλας ἐργατικὰς ἐνώσεις; Δὲν ἔχομεν. Τὸ μέλλον καὶ ἐδῶ ὅπως παντοῦ ἴσως θὰ εἶναι σοσιαλιστικόν. Ἀλλ' ἐδῶ θ' ἀγῆσῃ κάπως. Ἐν τῷ μεταξύ ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ τελεσθῇ ἐργασία. Τῆς ὁποίας ὅλοι τὴν ἀνάγκην ἀναγνωρίζομεν, ἐργάται καὶ κεφαλαιοῦχοι, πλούσιοι καὶ πένητες, ἀρσενικοὶ καὶ θηλυκοί.

«Όλοι ἐδῶ ἀναγνώριζομεν ὡς ἀναγκαίαν τὴν ὑπαρξίν τοῦ βασιλικοῦ θεσμοῦ Ἐφ' ὅσον τινὲς ἐξ ἡμῶν δὲν θ' ἀναγνώρισουν τὸ τοιοῦτον, πρᾶγμα ἐντελῶς ἀπίθανον, ἐφ' ὅσον μερικοὶ θὰ ἐθεώρουν ἀναγκαίαν σύστασιν Δημοκρατίας, θὰ ἦτο δυνατὴ ἡ ὑπαρξίς Δημοκρατικοῦ κόμματος. Τοιοῦτοι μέχρις ὥρας δὲν ὑπάρχουν. Όλοι οἱ Ἕλληνες εἴμεθα ὑπὲρ τοῦ θεσμοῦ τῆς Βασιλευομένης Δημοκρατίας ὡς προσαρμοζομένου πληρέστερον εἰς τὸν χαρακτῆρα τοῦ Ἑλλήνος. Ἐκεῖνο ποῦ ποθεῖ ὁ Ἕλλην καὶ ζητεῖ εἶναι ἡ «Ἀνόρθωσις» δηλαδὴ βελτίωσιν τοῦ πολιτειακοῦ συστήματος. Ὁχι ἐκ βάθρων κρήνισμα, ἀλλ' ἀνοικοδόμησιν του!»

«Ἐρχομαι εἰς τὸ Θεσσαλικὸν ἀγροτικὸν ζήτημα. Θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ὁργανωθῇ κόμμα ἀγροτικόν. Ἀλλ' ἐγὼ νομίζω ὅτι τὸ τοιοῦτον θὰ ἡδύνατο νὰ συμβῇ μόνον ἂν τινες διεφώνουν πρὸς τὴν ταχείαν λύσιν τὴν σύμφωνον πρὸς τοὺς πόθους τοῦ Θεσσαλικοῦ καὶ ἀγροτικοῦ ἐν γένει κόσμου, τοῦ ἐν λόγῳ ζητήματος. Ἀλλὰ συμφωνοῦμεν ὅλοι. Πῶς λοιπὸν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ὁργανωθῇ ἀγροτικὸν κόμμα ἀφοῦ ὅλα τὰ ὑπάρχοντα κόμματα ἔχουν ἀναγράψει εἰς τὸ πρόγραμμά των τὴν λύσιν τοῦ ἀγροτικοῦ Θεσσαλικοῦ ζητήματος;»

—Ἀλλ' ἂν ὅλοι συμφωνοῦμεν εἰς ὅλα εἰς τὴν Ἑλλάδα, ποῖος ὁ λόγος δημιουργίας κομμάτων; Ἡμποροῦμεν ὅλοι οἱ Ἕλληνες νὰ συμπήξωμεν. ἓνα καὶ μοναχὸν κόμμα.

Ὁ Γούναρης ἀπήντησε:

—Προγραμματικαὶ διαιρέσεις δημιουργοῦν ἐδῶ τὰ κόμματα. Διαφωνοῖαι εἰς τὸν τρόπον τῆς Διοικήσεως.

Τὰ κόμματα πρέπει ἐδῶ ν' ἀμιλλῶνται ποῖον θὰ προτείνῃ καὶ θὰ ἐπιβάλῃ τὰ καλύτερα μέτρα πρὸς βελτίωσιν τοῦ στρατοῦ, τοῦ στόλου, τῆς συγκοινωνίας τῶν οἰκονομικῶν, τῆς παιδείας, τῆς Δικαιοσύνης.

Εἰς τὰ θεμελιώδη ὑπάρχει συμφωνία. Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει διαφωνία εἰς τὰ θεμελιώδη, θέλετε νὰ τὴν δημιουργήσωμεν; Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν εἰς μέγαν βαθμὸν ἀντικρουόμενα συμφέροντα ὁμάδων καὶ ὁμάδων, πῶς θέλετε νὰ ὑπάρξουν κόμματα ἀντιπροσωπευτικὰ τῶν ὁμάδων αὐτῶν; Ἀς περιμεινῶμεν νὰ συντελεσθῇ ἐργασία εἰς μεγάλην κλίμακα, ν' ἀναπτυχθῇ μεγάλη βιομηχανία, μεγάλη ιδιοκτησία, μεγάλα κεφάλαια καὶ τότε ἡ σύγκρουσις θὰ ἔλθῃ θέλοντας καὶ μὴ. Καὶ τότε εἰς τὴν Ἑλλάδα θὰ γίνῃ ὅ,τι γίνεται καὶ ἄλλοῦ. Διότι ὅλος ὁ κόσμος πρὸς ἓνα σημεῖον φέρεται σήμερον. Διότι ἡ σοσιαλιστικὴ ἰδέα θὰ κυριαρχήσῃ παντοῦ μίαν ἡμέραν».

(Ἀκρόπολις 18 Μαρτίου 1912)

Ε.

Ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῶν ἐκλογῶν, τὴν ἐπομένην ἀκριβῶς τῆς μεταβάσεως τοῦ Πρωθυπουργοῦ στὰς Πάτρας, μερικοὶ φίλοι τοῦ κ. Γούναρη ἀπετέλεσαν πρόχειρον διαδήλωσιν ὑπὲρ αὐτοῦ μὲ εἰκόνας καὶ ἀλλαλαγμούς.

—Γούναρης!

—Γουναρέϊκο!

—Γουναροφοβία!

Μερικοὶ συνεβούλευσαν ἐκ τῆς ἀφοροῦς ταύτης τοὺς Γουναρικοὺς νὰ μὴ προ-

βαίνουν εἰς τοιαύτας ἐκδηλώσεις, διότι ἐξάπτουν τὸν Πατριὸν Βενιζελισμόν, καὶ χάνει ὁ ἀρχηγὸς τῶν ἐκλεκτὰς ψήφους προσωπικῆς ἐκτιμήσεως.

Τὸ εἶπαν αὐτὸ εἰς τὸν κ. Γούναρη μίαν ἑσπέραν ποῦ ἦτον ἤδη πλέον ἀνοιγμένο τὸ πολιτικὸν του σαλόνι καὶ ὁ Γούναρης ἔγινε καταπόρφυρος ἐξ ὀργῆς.

Καὶ μὲ πάλλομένην φωνὴν εἶπε πρὸς τὸ ἀκροατήριόν του, τὸ ὁποῖον εὐλαβητικὰ τὸν ἄκουε (ἦμουν παρὼν) περίπου τὰ ἑξῆς:

—Εἰπήτε εἰς ὅσους σὰς λέγουν αὐτὰ τὰ πράγματα, ὅτι ἐγὼ δὲν ἐννοῶ νὰ κρυφθῶ ὀπίσω ἀπὸ τὸν δάκτυλόν μου.

«Ἐγὼ εἶμαι ἀντιπολιτευόμενος. Ἐγὼ δὲν φρονῶ ὅτι διὰ τῆς πολιτικῆς τοῦ κ. Βενιζέλου σώζεται τὸ Κράτος. Διαφωνῶ σχεδὸν θεμελιωδῶς πρὸς αὐτόν. Ἄν ἐκλεγῶ καὶ μεταβῶ εἰς τὴν Βουλὴν, θ' ἀντιπολιτευθῶ τὴν Κυβέρνησιν.

«Ὅθεν οἱ μέλλοντες νὰ μὲ ψηφίσουν διὰ νὰ ἔχῃ ἡ ψήφος τῶν πολιτικῶν σημασίαν, θὰ μὲ ψηφίσουν ὡς ἀντιπολιτευόμενον. Ὁχι διότι τοὺς ἀρέσει τὸ γένι μου ἢ τὸ πρόσωπόν μου. Ψῆφοι προσωπικῆς συμπαθείας, εἶνε ψῆφοι ἄνευ πολιτικῆς ἐννοίας, ψῆφοι πολιτῶν ἀνοήτως διαχειριζομένων τὰ πολιτικὰ των δικαιώματα. Τοιαύτας ψήφους, κύριοι, δὲν τὰς χρειάζομαι».

Καὶ πιθανὸν θέλων νὰ ἐπικυρώρῃ τὰ ὅσα εἶπεν ἐκεῖνο τὸ βράδι, μετέβη εἰς τὸ Αἴγιον καὶ ἐξεφώνησε τὸν γνωστὸν πολιτικὸν λόγον, τοῦ ὁποῖου τὸ εὐγλωττον κείμενον ἐδημοσιεύθη ἀκριβῶς εἰς τὸν «Νεολόγον τῶν Πατρῶν καὶ ἐντελῶς ἀλλοιωμένον εἰς τὰς Ἀθηναϊκὰς ἐφημερίδας.

Ὁ κ. Γούναρης εἶναι κατὰ τῆς εὐρείας περιφερείας, ἡ ὁποία νοθεύει τὸ φρόνημα τῶν ἐκλογῶν καὶ ὑπὸ μίαν ἔποψιν συντελεῖ εἰς τὴν δημιουργίαν κομματιδίων εἰς τὴν Βουλὴν.

Ὁ κ. Γούναρης φρονεῖ ὅτι εἶνε μέγα κακὸν ἡ διάσπασις τῶν κοινοβουλευτικῶν δυνάμεων. Καὶ συγχρόνως νομίζει ὅτι πρέπει νὰ δοκιμασθῇ ἡ στενωτάτη Διαμαρτυρία ἐκλογικὴ περιφέρεια μὲ ἓνα βουλευτήν.

Εἶχε τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ ἀναθεωρητικὴ Βουλὴ θὰ ὑπεβίβαζε τὸν ἀριθμὸν τῶν βουλευτῶν εἰς 120. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ Ἑλλὰς θὰ διηρεῖτο εἰς 120 ἐκλογικὰ διαμερίσματα.

Καὶ θὰ εἶχε πλεονεκτήματα, φρονεῖ, ἡ διάθεσις αὐτή. Ἐν πρώτοις θὰ καθίστα δυνατὴν τὴν ἀντιπροσωπεΐαν τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ, ὁ ὁποῖος σχεδὸν δὲν ἀντιπροσωπεύεται μὲ τὸ σημερινὸν σύστημα. Ἐξ ἄλλου θὰ κατῆργει τοὺς συνδυασμούς. Ἀκόμη θὰ καθίστα ἀδύνατον τὴν δημιουργίαν πολλῶν κομμάτων. Θὰ περιορίζοντο τὰ κόμματα εἰς δύο—ὅσα ἀκριβῶς ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν εὐρυθμὸν λειτουργίαν τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος. Ἐκαστος βουλευτῆς θ' ἀντεπροσώπευε ὑπὲρ τοῦς 22.000 δημότας οὕτως ὥστε νὰ ἀποκλείεται καὶ ἡ πιθανότης τῆς δωροδοκίας.

Κάποτε ὁ κ. Γούναρης ὁμιλῶν εἰς τὴν Βουλὴν διὰ τὴν προταθείσαν τότε πρόσθετον φορολογίαν τοῦ καπνοῦ, εἶπεν ὅτι καὶ ὁ καπνὸς δὲν πρέπει νὰ ἐπιβαρύνεται καὶ πολὺ διότι εἶνε ἓνα εἶδος πρώτης ἀνάγκης. Ἄν τοῦτο εἶνε ὑπερβολή, διὰ τὸν κ. Γούναρη ἀτομικῶς δὲν εἶνε, ἀφοῦ τρομερώτερον καπνιστὴν δὲν εἶδαμεν. Τὸ ἀντί-

θετον συμβαίνει, με τούς κ. κ. Βενιζέλον και Δημητρακόπουλον, οί όποιοι δέν καπνίζουν διόλου....

Ἀντίποδες λοιπόν!

Κάποτε τοῦ ανέφερα τήν όμιλίαν ποῦ ἔκαμα μέ τόν κ. Ι. Σφακιανάκη, σχετικῶς μέ τό Κοιτικόν ζήτημα. Τοῦ ανέφερα τήν γνώμην τοῦ κ. Σφακιανάκη, συνισταμένην εἰς τήν πεποίθησιν, ὅτι ἡ Ἀγγλία δέν ἔχει βλέψεις ἐπὶ τῆς Κρήτης καί ἰδιαίτερος ἐπὶ τῆς Σούδας.

Ὁ κ. Σφακιανάκης νομίζει ὅτι ἡ κατάληψις τῆς Σούδας διὰ τήν Ἀγγλίαν θά ἦτο αἰτία κατατμήσεως τῶν ναυτικῶν τῆς δυνάμεως καί ἀναφέρεται εἰς τό γεγονός ὅτι κατὰ τό Βερολίνειον συνέδριον ἐπροτίμησεν ἀντὶ τῆς Κρήτης τήν Κύπρον.

—Ταῦτα ἴσως εἶναι ἀληθῆ, μοῦ ἀπήντησεν ὁ κ. Γούναρης. Ἀλλ' οὐδεὶς δύναται νά κρίνῃ, ἂν τοῦτο ἦ ἐκεῖνο, συμφέρον εἰς ἕνα ἄλλον. Δέν πρέπει νά εἴμεθα τόσοι τολμηροί εἰς τὰ συμπεράσματά μας. Ἀλλ' εἶναι βέβαιον ὅτι καί εἰς τό Βερολίνειον συνέδριον ἡ λέξις «Κύπρος» δέν ἐπροφέρθη. Ἡ Κύπρος ἐξεχωρήθη εἰς τήν Ἀγγλίαν διὰ συνθήκης, ἡ ὁποία εἶχε συναφθῇ μεταξύ αὐτῆς καί τῆς Τουρκίας πολὺ προτοῦ συγκληθῇ τό Βερολίνειον συνέδριον.

Καί ὁ κ. Γούναρης μοῦ ἐδιάβασε τό κείμενον τῆς σχετικῆς συνθήκης, ἡ ὁποία ὁμιλοῦσε περὶ ἐκχωρήσεως τῆς Κύπρου, τῆς Ἀγγλίας ἀναλαμβάνουσας καί ὑποχρέωσιν νά προστατεύσῃ, ὅταν συμβῇ νά κινδυνεύσῃ, Τουρκικὰς τινὰς ἐπαρχίας συνορευούσας πρὸς τήν Ρωσίαν.

Ὁ κ. Γούναρης εἶχεν ἐργασθῇ διὰ μίαν ἱστορικὴν ἐπισκόπησιν τῆς Καποδοστριακῆς ἐποχῆς. Δέν ἔχει συντελέσει τὸ ἔργον ὅμως τοῦτο. Καί τοῦ εἶπα:

—Δυστυχῶς δέν θά λάβητε πλέον καιρὸν νά τὸ τελειώσητε...

—Θά λάβω καιρὸν, μοῦ εἶπε...

—Ὡρισμένως θά λάβω.

Ἡ πανηγυρικὴ του ἐπιτυχία ἐδικαίωσε τήν πρόρρησιν. Ὁ κ. Γούναρης καλούμενος εἰς τήν διευθέτησιν τῆς ἀντιπολιτευσέως, ὑπερτέρας προσωπικῶν ἀνταγωνισμῶν, δέν θά λάβῃ καιρὸν ν' ἀποτελειώσῃ τὸ ἐνδιαφέρον αὐτὸ ἔργον. Τὸ εὐχομαι καί τὸ ἐλπίζω. Τὸν Γούναρην τὸν θέλομεν ἄνθρωπον ἐνεργείας, πρὸ πάντος. Ἡ μαντιλιτὲ του εἶν' ἐκλεκτὴ καί προσαρμοσμένη εἰς τήν νέαν κατάστασιν, ἡ ὁποία ἐδημιουργήθη «μετὰ τήν κατάλυσιν τοῦ παρελθόντος», τήν ὁποίαν εἰς τὸν γίνωστον του πολιτικὸν λόγον εἶχε καί ἀγαστὴν εὐκρίνειαν νά ὁμολογήσῃ.

—Τὸ παρελθὸν κατελύθη. Τὸ παρὸν ὑπάρχει καί τοῦ παρόντος ζητοῦμεν τήν προαγωγὴν!.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΚΑΜΠΑΝΗΣ

Ἐκλογαὶ 1912.

Τετρατίσασα τὸ ἔργον τῆς ἡ Βενιζελικῆς Διτλῆς Βουλῆς διελύθη καί αἱ ἐκλογαὶ πρὸς ἀνάδειξιν τοῦ Νομοθετικοῦ Σώματος προεκηρύχθησαν διὰ τήν 11ην Μαρτίου 1912. Εἰς τὰς ἐκλογὰς αὐτὰς ἔλαβε μέρος καί ὁ Δ. Γούναρης ὡς ἀνεξάρτητος. Τὸ δὲ πρὸ τοῦ Βενιζελισμοῦ ρεῦμα ἐν Ἑλλάδι ἦτο ἰσχυρότατον καί ὁ Γούναρης ἔχων πρὸς τούτοις ν' ἀντιπαλαίωσιν ἐν τῷ Νομῷ του ἐναντίον ὅλων σχεδὸν τῶν μεγάλων κομματάρχων, οἵτινες εἶχον συνασπισθῇ ἐν τῷ Βενιζελισμῷ, διεξῆγε δεινὸν ἐγῶνα. Κατὰ τήν προεκλογικὴν

περίοδον ὠμίλησε πολλάκις πρὸς τὰ πλήθη, ἀξίει δὲ νὰ παρατεθῇ ἐνταῦθα ὁ κατωτέρω ἐν Αἰγίῳ ἐκφωνηθεὶς λόγος αὐτοῦ ἐνώπιον ἀπειροπληθοῦς συγκεντρώσεως, ὅστις ἀποδίδει ἐπακριβῶς τὸ πνεῦμα ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἀντιμετώπιζε τότε τὸν Βενιζελισμόν.

Ἴδου ὁ λόγος οὗτος:

Ἀπὸ βάθους καρδίας σὰς εὐχαριστῶ διὰ τὰ εὐμενῆ πρὸς με αἰσθήματά σας, τὰ ὁποῖα ἡ δεξιότης σας ἢ οὕτω πανηγυρικὴ διαδηλοῖ. Ἡ εὐμένεια ὑμῶν μοι εἶναι ἰδιαίτερος πολῦτιμος. Κατὰ τήν ἐποχὴν ταύτην, κατὰ τήν ὁποίαν ἐκρίθη ἀναγκαῖον νὰ συντριβῇ πᾶς ὅστις ὁπωσδήποτε ἀνεμύχθη κατὰ τὸ παρελθὸν εἰς τὰ πολιτικὰ πράγματα τῆς χώρας, ἵνα ἐπὶ τῶν ἐρειπίων στηριχθῶσιν ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους παρέβλεπεν ἡ λαϊκὴ ἐμπιστοσύνη, κατὰ τήν ἐποχὴν, λέγω, ταύτην, ἡ ἡμετέρα εὐμένεια μοι παρέχει τὴν πληροφορίαν ὅτι αἱ προθέσεις, αἵτινες ἐνέπνευσαν τὸν ἐν τῷ παρελθόντι πολιτικὸν ἀγῶνά μου, ἀναγνωρίζεται ὅτι εἶναι ἀγναί. Ὁμιλῶν πρὸς ὑμᾶς δέν θά σὰς ἐκθέσω τὰς γενικάς περὶ τῶν πολιτικῶν πραγμάτων τῆς χώρας σκέψεις. Δέν παρουσιάζομαι τὸ πρῶτον ἐπὶ τῆς πολιτικῆς σκηνῆς. Ἀπὸ δεκαστίας ἀγωνίζομαι τὸν πολιτικὸν ἀγῶνα. Ἐκ τῆς κατενύουσας αὐτοῦ διαγιγνώσκετε εὐχερῶς τὰς ἐμπνευσάσας με ιδέας. Καθῆκον ὅμως ἐμὸν ὑπολαμβάνω ν' ἀνακοινώσω ὑμῖν τὴν περὶ τοῦ ἐνεστώτος πεποθησίν μου, ἵνα ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῆς οὐθιμίσητε καί τὴν περὶ ἐμοῦ ψήφον σας. Τὸ ἐνεστὼς δέν εἶναι ἀπλή ἐξέλιξις τοῦ παρελθόντος. Μεταξὺ αὐτοῦ καί τοῦ παρελθόντος παρεμπίπτει ἡ ἐπανάστασις τῆς 15 Ἀυγούστου 1909. Δέν εἶναι ἡ στιγμή νὰ ἐξετάσωμεν εἰς ποῖα αἰτία καί εἰς τίνας τοὺς ἀγῶνας ὀφείλεται τὸ κίνημα τοῦτο. Τοῦτο μόνον σημειῶ ὅτι ὁ κυριώτερος παράγων αὐτοῦ ὑπῆρξεν ἡ πρὸς πρόοδον τάσις τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὠθηθέντος ὑπ' αὐτῆς εἰς ἐξέγερσιν, ἵνα ἄσῃ πᾶν ἐπιπροσδοκῶν εἰς τὴν πρόοδον πρόσκομμα. Τὸ ἐνεστὼς φέρει βαθεῖαν τὴν σφραγίδα τῆς ἐπαναστάσεως, ἥτις διετυπώθη εἰς ὠρισμένας ἀξιώσεις τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Οἱ ἀναλαβόντες τὴν διαχείρισιν τῆς πανδήμου ἐντολῆς νὰ πραγματοποιήσῃ τὰς ἀξιώσεις ταύτας οὐδεμίαν ἔχουσι οἰκείαν πρὸς τὴν κατάστασιν τοῦ παρελθόντος. Ὅταν ἐνεφανίσθησαν ἐπὶ τῆς πολιτικῆς σκηνῆς, τὸ παρελθὸν εἶχε καταλυθῇ. Καί δέν δύναται νὰ διεκδικήσῃ τὴν διὰ τὴν κατάλυσιν αὐτοῦ δάφνην. Καθῆκον ἔχον νὰ λογοδοτήσῃ διὰ τὴν διαχείρισιν τῆς νέας καταστάσεως, τὴν ὁποίαν παρέλαβον ἀπηλλαγμένη τῶν ἀτελειῶν τοῦ παρελθόντος. Καί σεις καθῆκον ἔχετε νὰ ζητήσητε ἀπ' αὐτοῦς λόγον περὶ τῆς ἐπιτελέσεως τῆς ἐντολῆς, τὴν ὁποίαν τοῖς ἀνεθέσατε. Ἡ ἐντολή σας ἦτο ἡ πραγματοποίησις τῶν σκοπῶν τῆς ἐπαναστάσεως. Ἡ ἐπανάστασις ἐκινήθη ἐκ τῆς ιδέας ὅτι ἡ ἐθνικὴ ἡμῶν πολιτικὴ ἀτελὴς ἐξυπηρετεῖτο, διότι μέγα μέρος τῶν ὑλικῶν δυνάμεων τοῦ κράτους διετίθετο οὐχὶ σκοπῶν, τοῦτο δὲ συνεπῆγε καί ἐξάντησιν τῆς χώρας, ὑπερυέτως βαρυνομένης. Καί ἡξίωσεν, ἵνα ἡ ἐλάττωσις χρησιμοποιηθῇ ἀπ' ἐνὸς μὲν εἰς ἀνακούφισιν τῆς καταπεπνημένης χώρας, ἀπ' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν αὐξήσιν τῶν στρατιωτικῶν καί ναυτικῶν δαπανῶν ἐπὶ τὸν ὅσον τοῦ ἐθνικοῦ γόητρον. Τούτων τῶν ἀξιώσεων τὴν πραγματοποίησιν ἔλαβον ἐντολὴν νὰ ἐπιδιώξωσιν οἱ σήμερον διευθύνοντες τὰ κοινά. Πῶς τὰς ἐπραγματοποίησαν; Ἀπλούστατα ἀντιστρόφως. Ἀντὶ νὰ ἐλαττώσῃ τὰς δαπάνας, ὧν τὴν ἐξοικονομήσιν ἔλαβον ἐντολὴν νὰ ἐπιδιώξωσιν, ἠῤῥῆσαν αὐτὰς κατὰ δεκάδα ἑκατομμυρίων καί πλέον. Ἀντὶ νὰ ἐλαττώσῃ τὰ βάρη τὰ καταπονούντα τὴν χώραν ἠῤῥῆσαν αὐτὰ κατὰ 18 ἑκατομμύρια. Τὰς δὲ τακτικὰς δαπάνας τοῦ στρατοῦ καί τοῦ ναυτικοῦ ἡλάττωσαν, καταργήσαντες καί τὸ εἰδικὸν ταμεῖον τῆς Ἀμύντης, τὸ ὁποῖον ἐξασφάλιζε τὸν ἐφοδιασμὸν τῆς ἐπιστρατεύσεως.

Καί τὸ ἀποτέλεσμα πάντων τούτων δύναιτο εὐχολῶς νὰ τὸ ἴδῃτε. Πῆρατε ἐν βλέμμα πρὸς Βορρᾶν καί θά ἴδῃτε τοὺς Μητροπολίτας τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀποκτῖν σφαιρομένους, με ἀπαγόρευσιν καί τῆς διαμαρτυρίας εἰς ἡμᾶς ἐπὶ τῶν ἀνοσιουργημάτων. Δέν σὰς λέγω ἢ θά ἴδῃτε πραγματοποιεῖται εἰς τὰ ἑλληνικὰ χωρία θά ἴδῃτε τὴν ἑλληνικωτάτην νῆσον, τῆς ὁποίας οἱ ἀγῶνες, ἀπ' ἧς εἴμεθα ἐλεύθεροι, συγκινοῦσι τὴν καρδίαν μας, κινδυνεύουσιν νὰ ἀπομακρυνθῇ τελείως ἀπὸ τὰς ἀγκάλας τῆς μητρὸς Ἑλλάδος. Καί ἂν ἀγαπηθῇ τῆς ἀποφράδος ἐσπέρας, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐξεβιάσθη ἡ ἐθνικὴ ἀντιπροσωπεία, κύπτουσα τὸν ζομένον ἀδελφόν. Εἶναι δέν εἶναι ταῦτα ἀποτελέσματα ἀντίστοιχα ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἐπιδίωξεν ἡ ἑπανάστασις; Τίς δύναται νὰ ἀρνήθῃ ὅτι ἐν τῇ διαχείρισί τῆς λαϊκῆς ἐντολῆς ἠσοτήσαν τελείως οἱ σήμερον διέποντες τὰ κοινά; Δέν ἀρνοῦμαι τὸν πατριωτισμὸν εἰς οὐδέν Ἑλληνα οὐδὲ τὰς ἀγαθὰς προθέσεις. Τὸ ἄχαρι τοῦτο ἔργον ἀφίνω εἰς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι αἰσθάνονται ὅτι μόνον πληθὺς συντριμμάτων φαίνονται γίγαντες! (Εὐγε, ζητωκραυγαί, πυροβολισμοί). Ἀλλ' ἡ πεποθησίν μου ἡ αἰ οἱ σήμερον διαχειριζόμενοι τὰ κοινά τελείως ἠσοτήσαν. Καί τῆς πεποθησέως μου

ταύτης ἔσομαι στρατιώτης ἐν τῷ πολιτικῷ ἀγῶνι, ὃν θὰ διεξαγάγω, ἐὰν ἐκλεγῶ. Τὴν πεποίθησιν ταύτην καθήκον εἶχον νὰ διαδηλώσω πρὸς ὑμᾶς, ἵνα ἀποφασίσετε περὶ τῆς ὑμετέρας ψήφου.

Ἔχω πίστιν ἀπόλυτον ὅτι μόνον ὑγιᾶς λειτουργοῦν τὸ Κοινοβουλευτικὸν Πολίτευμα δύναται νὰ βοηθήσῃ τὴν πρόοδον τῆς πατρίδος μας. Ἡ ὑγιᾶς λειτουργία τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ Πολιτεύματος εἶναι ὅταν ὁ ἐκλογεὺς ἔχῃ πλήρη τὴν συνείδησιν ὅτι ὁ δίδων τὴν ψήφον του χορηγεῖ τὴν δυνάμιν του εἰς τὸν πολιτικὸν ἀγῶνα τοῦ ψηφίζομένου. Σὰς ἐξέθκα ὅποια τις εἶναι ἡ πεποίθησις, ἥτις θὰ καθοδηγήσῃ τὸν ἐμὸν πολιτικὸν ἀγῶνα. Ἐὰν ἐγκρίνητε τοῦτον, δώσατέ μοι τὴν πρὸς διεξαγωγὴν αὐτοῦ δυνάμιν διὰ τῆς ὑμετέρας ψήφου.

Ἐξόχως χαρακτηριστικὸν τῆς Πανελληνίου ὑπολήψεως τοῦ Ἀνδρὸς κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ πολιτικαὶ ἀντιθέσεις δὲν εἶχαν ἀκόμη ἐκτροχιασθῇ μέχρις ἀχαλινώτου ἐμπαθείας, ὥστε νὰ συσκοτίζεται ἡ εὐθυκρισία τῶν ἀνθρώπων καὶ τὸ αὐτῆς μέλους, τοῦ Δημ. Γούναρη, καὶ νεκρωθῇ ἡ πολιτικὴ κίνησις ἐνὸς μεγάλου πρωταγωνιστοῦ, ἥτο ἀληθῶς καθολικὴ. Ὅχι μόνον ὁ Λαὸς, ὁ ἀνέκαθεν διαισθανθεὶς τὴν ἀπροσμέτρητον ὑπεροχὴν τοῦ Γούναρη, ὅχι μόνον ὁ Τύπος καὶ ὁ ἀντιτεθεὶς κατὰ τοῦ Βενιζελισμοῦ καὶ ὁ μετ' ἐπιφυλάξεως ἔναντι αὐτοῦ ἱστάμενος καὶ ὁ μετ' ἐνθουσιασμοῦ καὶ φανατικότητος προσκολληθεὶς εἰς αὐτόν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων, ἥτοι τοῦ ἐν τῇ πολιτικῇ ἐξελίξει τῆς Χώρας, ἐξεδήλωσε ἰδιαιτέρον ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ Γούναρη, ἥτις ἐφαίνετο, δι' οὓς λόγους ἐσημειώθη ἀνωτέρω, προβληματικὴ. Καὶ ἐνῶ ἔγραφε «... Ζητοῦντες ἐπιμόνως λευκὴν ψήφον ὑπὲρ τοῦ κ. Δημ. Γούναρη, δὲν ἀφιστάμεθα τῶν ἀρχῶν τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων, τὸ ὅποῖον ἐπιδιώκει τὴν ἐξυγίανσιν τοῦ πολιτικοῦ κόσμου τῆς Ἑλλάδος...» αὐτὸς οὗτος ὁ κ. Βενιζέλος πρὸς ἐκλεκτοὺς μεταβάντας πρὸς ἀποχαιρετισμὸν αὐτοῦ, ἐτόνιζε:

— Φροντίσατε νὰ μὴ καταψηφισθῇ ὁ Γούναρης!

Σχετικὸν μὲ τὴν ἀπέναντι τοῦ Γούναρη στάσιν τῶν ἀντιπάλων του τότε εἶνε καὶ τὸ κατωτέρω ἄρθρον τοῦ «Νεολόγου» τῶν Πατρῶν, ὁργάνου πλέον τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων:

«Κάποτε ποῦ ἦτο Πρωθυπουργὸς ὁ ἀείμνητος Τρικούπης οἱ ἀντιπολιτευόμενοι βουλευταὶ εἰς μίαν συνεδρίαν τοῦ εἶχον ἐπιτεθῇ λυσσώδως κακίζοντες τὴν πολιτείαν αὐτοῦ. Ὁ Τρικούπης ὁμοῦς εἰς τὰς ὑλακὰς αὐτὰς ἐσιώπα, καὶ ὅταν τὸν ἠρώτησαν μερικὸι φίλοι του, διατί δὲν τοὺς κεραυνοβολεῖ, ἀπήντησε: «Φέρετέ μου ἐκεῖνον, ἀπὸ τὴν Κηφισίαν μερικὸι φίλοι του, διατί δὲν τοὺς ὁ ἀπουσιάζων ἐκ τῆς συνεδριάσεως ἦτο ὁ Θεόδωρος Δηλιγιάννης, καὶ τότε μάλιστα νὰ ἀπαντήσω».

Καὶ ὁ κ. Βενιζέλος ὅταν τὸ πρῶτον διήλθεν ἀπὸ τὰς Πάτρας ἐπέδειξεν ὅτι μόνον ἔνα ἀντίπαλον θὰ ἀνεγνώριζεν ἀντάξιόν του διὰ νὰ ἀπαντήσῃ αὐτῷ. Μέσα ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν ὑποψηφίων ποῦ συζητήσῃ καὶ διὰ νὰ ἀνέδειξεν ἡ μετὰ τὴν ἐπανάστασιν δημιουργηθεῖσα κατὰ τὴν παρελθόν καὶ μέσα ἀπὸ ἐκείνους ποῦ ἀνέδειξεν ὁ σεμνὸς αὐτὸς πολιτευτὴς καὶ διακρίνεται καὶ ὑπερέχῃ.

Καὶ εἶναι πραγματικῶς αὐτὸς ὁ ἕνας καὶ ὁ μοναδικός, εἶναι ἐκεῖνος ποῦ θὰ συμπροῦσθῃ ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν βελτιώσεως ἀκόμη καὶ ἐὰν ἡγείται τῆς ἀντιπολιτεύσεως, διότι μόνον αὐτὸς δύναται νὰ καυχᾶται ὅτι ἐπλητεν εἰς τὴν δυσοδίαν τοῦ παρελθόντος ὅτι ἐξανέστη σθεναρῶς κατὰ

τῆς φανulότητος τῶν τελευταίων ἐτῶν ὅτε ἀπεπειράθη καὶ ἐδοκίμασε τὰ πάντα, ὅπως δώσῃ μίαν κατεῦθυνσιν φέρουσαν πρὸς βελτίωσιν ἀληθινήν.

Δι' ἐκείνους, οἵτινες παρακολουθοῦν μετ' ἐνδιαφέροντος εἰλικρινοῦς καὶ ἀπὸ περιοπῆς τὰ πράγματα, πρὸ παντὸς ἄλλου πλειότερον ἀπαραίτητος παρίσταται ἡ ἀνάδειξις καὶ ἐνίσχυσις μιᾶς ἀντιπολιτεύσεως χρηστῆς, ἠθικῆς καὶ λελογισμένης, ἥτις ἐὰν μὲν αἱ διαθέσεις τῆς Κυβερνήσεως εἶναι ἀγαθαὶ νὰ προσέρχηται διὰ τὴν συμπλήρωσιν καὶ ἐνίσχυσιν τοῦ ἔργου αὐτῆς, ἐὰν δὲ τυχὸν ἡ Κυβέρνησις εἴτε ἐκουσίως εἴτε ἀκουσίως παρεκκλίνη, νὰ συντελῇ εἰς τὴν ἀναχαίτησιν αὐτῆς.

Διότι ἀληθῶς μία Κυβέρνησις μὲ ἱκανήν, ὅπωςδῆποτε πλειοψηφίαν εἶναι πάντοτε κατὰ τι ἀτελὲς καὶ ἐπικίνδυνον πρᾶγμα διὰ τὸ Ἔθνος, ὅταν παρ' αὐτὴν μάλιστα δὲν ὑπάρχει ἄγρυπνος καὶ πονοῦσα εἰλικρινὴς μία ἀντιπολιτεὺσις ἀξία τοῦ προσορισμοῦ τῆς.

Καὶ διὰ τοῦτο ὁ Νομὸς τῆς Ἀχαιοῦλιδος αἰσθάνεται πολὺ βαθέως, πόσον εἶναι τιμητικὸν δι' αὐτόν νὰ ἔχῃ εἰς τὸν κατάλογον τῶν ὑποψηφίων τοῦ ἔκλεινον, ὅστις θὰ εἶναι ὁ ἐνδεδειγμένος δι' ἡγήτωρ μιᾶς ἀντιπολιτεύσεως ὁποῖαν ἀπαιτοῦσι τοῦ ἔθνους ἡμῶν αἱ σημεριναὶ περιστάσεις, καὶ ἐννοῶσι καλῶς οἱ ψηφοφόροι τοῦ Νομοῦ τούτου ἐν τῇ ψυχῇ των, ὅτι ἡ ἀνάδειξις ὡς βουλευτοῦ τοῦ κ. Δημ. Γούναρη δὲν θὰ εἶναι ἀπλή τις ἐκλογὴ ἐνὸς ἀντιπροσώπου συνήθους, ἀλλὰ θὰ εἶναι ἔργον προνομίας διὰ τὴν ψυχὴν τῆς ὅλης πατρίδος καὶ διὰ τοῦ ὁποίου τὴν πραγμάτωσιν ἐπ' αὐτοῖς ἐλαχεν ὁ τιμητικὸς κλήρος».

Αἱ ἐκλογαὶ ἐκεῖναι διεξήχθησαν καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα μετὰ ζηήρτου φανατισμοῦ καὶ ἡ νίκη τοῦ Βενιζελισμοῦ ὑπῆρξε πλήρης. Ἐν Ἀττικῇ ἀπέτυχεν ὁ ἀείμνητος Δημ. Γ. Ράλλης, οἱ δὲ συνδυασμοὶ τοῦ Θεοτόκη καὶ Ράλλης κατεροπώθησαν γενικῶς, πλὴν τοῦ νομοῦ Κερκύρας, διεσώθησαν δὲ ἀπὸ τὴν Βενιζελικὴν ἐκείνην λαύλαπα, μεμονωμένως ἰσχυροὶ καὶ ἐπιλεκτοὶ τινες ἀντιβενιζελικοὶ καὶ μετὰ τούτων ὁ Δημ. Γούναρης.

Ὁ προσορισμὸς τῆς Ἀντιπολιτεύσεως

Πρὸ τῆς ἐκλογῆς ὁ Δημ. Γούναρης ἐκλήθη παρὰ τῆς ὀλότητος τῶν δικηγόρων τοῦ Πύργου ἵνα μεταβαίνων αὐτόθι ἐκθέσῃ τὰς πολιτικὰς αὐτοῦ ἀπόψεις. Ὁ Γούναρης μὴ δυνηθεὶς νὰ μεταβῇ εἰς Πύργον πρὸ τῶν ἐκλογῶν, μετέβη ἐκεῖ μετ' αὐτὰς, ὅπου ἔλαβεν εὐκαιρίαν νὰ δώσῃ θαυμάσιον ἀληθῶς καὶ μοναδικὸν διάγραμμα τῶν καθη-λόγων τῆς Ἀντιπολιτεύσεως ἐν Κοινοβουλευτικῇ Χώρᾳ. Τὴν σχετικὴν πρὸς τὸν «Νεο-λόγον» Πατρῶν ἀνταπόκρισιν μετὰ τῆς διμιλίας ταύτης τοῦ Γούναρη παραδέττομεν ὁλόκληρον:

«Ἀπὸ χθὲς ἡ πόλις μας φιλοξενεῖ τὸν διαπρεπῆ πολιτευτὴν κ. Δημήτριον Γούναρη, γενόμενον τὸ ἀντι-εἰμενον ἐξαιρετικῶν συμπαθειῶν καὶ ἐκτιμήσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐπιστημονικοῦ κόσμου τῆς Πυργίας κοινωνίας καὶ τῶν ἄλλων ἐπαγγελματικῶν τάξεων.

Χθὲς τὸ ἑσπέρας ὁ συμβαθὴς πολιτευτὴς ἐγενήμασεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον «Ὀλύμπια» μετὰ τοῦ κ. Καραμανδάνη, συνοδευσάντος αὐτὸν ἐκ Πατρῶν, τοῦ κ. Σισίνη ἰδιαιτέρου αὐτοῦ φίλου καὶ Γαστούνης καὶ ἄλλων ἐγγύτων μελῶν τῆς κοινωνίας μας. Μετὰ τὸ γεῦμα εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ ξενοδοχείου τῶν «Ὀλυμπίων» ὁ κ. Γούναρης μέχρι βαθείας νυκτὸς ἀδέχετο τὴν ἐπίσκεψιν διαφόρων πολιτῶν διαδηλούντων τὰς εἰλικρινεῖς αὐτῶν συμπαθείας καὶ τὰ ἐνθερμα αἰσθήματα τῆς χαρᾶς ἐπὶ τῇ ἐπιτυχίᾳ του. Ὁ δικηγόρος κ. Χρήστος Δικαῖος προσεφώνησεν ὡς ἑξῆς:

«Ἐντιμε κ. Γούναρη,

Ὁ Λαὸς τῆς Ἀχαιοῦλιδος ὑπερψήφισεν ὑμᾶς, σὰς ἐνήφισε χωρὶς ὑστεροβουλίας τινὰ, ὡς μόνον εἶχεν ὑστεροβουλίαν τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἔθνους, διότι πέποιθεν ὁ Λαὸς ὅτι τὰ τῆς χώρας πράγματα δι' ὑμῶν θὰ ἀνορθωθοῦν καὶ πρὸς τοῦτο εὐχόμεθα ταχίστην τὴν ἀνάρρησιν σας εἰς τὰ ὑπάρχοντα ἀξιώματα τῆς Πολιτείας».

Καὶ σήμερον ἀπὸ τῆς 9ης πρωΐνης ὥρας πληθὺς κόσμου πάσης τάξεως καὶ ἐπαγγέλματος ἐπεσκέπτετο τὸν ὑπέροχον τῆς Ἀχαΐας καὶ Ἡλίδος πολιτευτὴν καὶ ἐξεδήλου τὴν χαρὰν του, τὴν εὐχαρίστησιν του διὰ τὴν ἐπιτυχίαν του. Κατὰ τὰς γενομένας συζητήσεις ἐπὶ διαφόρων πολιτικῶν ζητημάτων ἐθαυμάσθη ἡ ἔμπνευσις, ἡ δύναμις τῆς ἐκφράσεως καὶ τῶν ἐννοιῶν, ἡ ἀδρὰ καὶ ἡ γοητεία τοῦ εὐφραδοῦς ὁμιλητοῦ.

Τὸ ἐσπέρως παρετέθη γεῦμα παρὰ τῶν δικηγόρων πρὸς τιμὴν τοῦ κ. Γούναρη ἐν τῇ εὐρείᾳ αἰθούσῃ τοῦ ξενοδοχείου «Ἀχιλλεῖον» εἰς ὃ ἐκτὸς 45 δικηγόρων παρεκάθησαν καὶ ἄλλοι πολῖται.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Πύργου κ. Ἀθανασιάδης ἤγειρε πρόποσιν ὑπὲρ τοῦ κ. Γούναρη εἰπὼν ὅτι «σεμνύνονται, διότι ἐκ τῶν τάξεων τῶν ἀσπῶν προήλθεν ἐθνικὸς ἀνὴρ εἰσαγών εἰς τὸ Κοινοβούλιον νέας ιδέας, καρπὸς τῶν ὁποίων ὑπῆρξεν ἡ ἐπανάστασις». Ἐν τέλει εἶπε ὅτι τὸ Ἔθνος ἀπενίξει πρὸς τὸν κ. Γούναρην μετὰ μεγάλης ἐμπιστοσύνης.

Ὁ κ. Γούναρης ἀκολούθως προέπειν εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

«**Επιτρέπατέ μοι, Κύριοι, νὰ ἐκφράσω τὴν βαθυτάτην εὐγνωμοσύνην μου διὰ τὰ ὑμέτερα αἰσθήματα, τῶν ὁποίων τόσον εὐγλωττος διερμηνεὺς ἐγένετο ὁ ἀγαπητὸς συνάδελφος πρὸ ὀλίγου. Ἀνήκω εἰς τὴν τάξιν ὑμῶν.**» Ἐξῆσα καὶ ζῶ ἐν αὐτῇ. **Συνεμερίσθην καὶ συμμερίζομαι τὸν ἀγῶνα αὐτῆς ἐν τῇ κοινωνικῇ σταδιοδρομίᾳ. Καὶ εἶμαι εἰς θέσιν νὰ αἰσθανθῶ τὴν σοβαρότητα τῆς ἐνισχύσεως, τὴν ὁποίαν ἡ ὑποστήριξις ὑμῶν μοι παρέχει.** Ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην κοινωνικὴν τάξιν ἡ ἡμετέρα δύναται νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν σημασίαν τῆς πολιτικῆς δράσεως. Προορισμὸν ἔχουσα τὴν πραγμάτωσιν τοῦ δικαίου, ἥτοι τὴν διὰ τῆς ἰσχύος τοῦ Κράτους ἀνόρθωσιν τοῦ ἐπὶ βλάβῃ τῆς κοινωνίας καταπιεζομένου συμφέροντος, εὐρῆται ἐν διαρκεί ἐπαφῇ μὲ παντοῖα κοινωνικὰ συμφέροντα καὶ μὲ τὰς περὶ αὐτῶν ιδέας τοῦ Κράτους. Συντρέχουσα δὲ ἐν τῇ πραγματοποιήσει τῶν ιδεῶν τοῦ Κράτους, ἀντιλαμβάνεται διηλεκτικῶς τὴν καταπληκτικὴν ἐπίδρασιν τῆς Πολιτείας ἐπὶ τοῦ καθόλου βίου τῶν τε ἀποτελούντων σήμερον καὶ τὸν ἐν μέλλοντι ἀποτελεσόντων τὴν κοινωνίαν. Τάξις, εἰς τοιοῦτον ἔργον ἀφιερῶσα τὸν βίον, καὶ μάλιστα μετὰ προηγουμένην εἰδικὴν μόρφωσιν, καθιστῶσαν αὐτὴν ἱκανὴν ν' ἀντιλαμβάνεται τὰ προσπίπτοντα φαινόμενα καὶ νὰ συνάγῃ τὰ ἐκ τῶν παρατηρήσεών της πορίσματα εἶναι ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην ἀρμοδίᾳ νὰ ἔχῃ γνώμην ἐπὶ τῆς πολιτικῆς κινήσεως. Καὶ διὰ τοῦτο μὲ συγκινεῖ ἰδιαιτέρως ἡ ὑμετέρα εὐμένεια. Καὶ εἶναι αὕτη ἐνθάρρυνσις πολύτιμος, ἐν τῇ ἀφετηρίᾳ τοῦ πολιτικοῦ ἀγῶνος, τοῦ ὁποίου τὰς γενικὰς γραμμὰς ἐχάραξεν ἡ λαϊκὴ ἐτυμγορία τῆς παρελθούσης Κυριακῆς.

Εἶχον, ἔχω καὶ θὰ ἔχω πάντοτε βαθυτάτην πίστιν ἐπὶ τὸ μέλλον τῆς Πατρίδος ἡμῶν· ἀλλ' ἐπίσης βαθεῖαν ἔχω τὴν πίστιν ὅτι πᾶσα πρόοδος, ἀληθὴς καὶ πραγματικὴ, μόνον ἐκ τῆς διαχειρίσεως τῶν καθ' ἡμᾶς ὑπὸ τῆς λαϊκῆς συνειδήσεως δύναται νὰ προέλθῃ. Καὶ ἡ λαϊκὴ συνείδησις κατὰ τρόπον πάνδημον ἀπεφῆναι τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν. Ἡ ἐτυμγορία αὐτῆς ἔχει ἐννοίαν πολλὰπλὴν. Ἀφ' ἐνὸς τερματίζει ὀριστικῶς τὴν περίοδον τὴν ἐπαναστατικὴν. Τὴν περίοδον τῆς ἀνατροπῆς ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ὑπὸ τῆς λαϊκῆς συνειδήσεως ἐκρίθησαν ὡς προσκόμματα εἰς τὴν ταχύτεραν ἐξέλιξιν τῆς προόδου τῆς Χώρας. Ἀφ' ἑτέρου χαράσσει τὴν ὀριστικὴν κατεύθυνσιν τῆς θετικῆς ἐργασίας τοῦ μέλλοντος. Ταύτην ἐννοεῖ καὶ θέλει ἡ λαϊκὴ συνείδησις ἀτενῶς προσβλέπουσαν εἰς τὸ γενικὸν συμφέρον καὶ ἀπηλλαγμένην τῆς ἐπιδράσεως πασῶν τῶν ἐπιρροῶν, εἰς τὰς ὁποίας αἱ προλήψεις καὶ αἱ ἔξεις προσέδιδόν τινα δύναμιν ἐν τῷ παρελθόντι. Εἰς τὴν ἐργασίαν δὲ ταύτην καλοῦνται ἐπιτακτικῶς νὰ συντελέσωσι τὸ καθ' ἑαυτοὺς καὶ ἐκεῖνοι πρὸς οὓς ἡ λαϊκὴ ἐμπιστοσύνη ἀνέθηκε τὴν Κυβερ-

νησιν τῆς Χώρας. Καὶ ἐκεῖνοι πρὸς τοὺς ὁποίους ὡς ἀντιπολιτευομένους ἐδόθη ἡ λαϊκὴ ψήφος. Τὸ καθήκον ἀμφοτέρων εἶναι ἐξ ἴσου σαφὲς καὶ ὀρισμένον. Εἰς τοὺς πρώτους ἀνετέθη τὸ βαρὺ ἔργον νὰ διαγνώσωσι, καθορίσωσι καὶ πραγματοποιήσωσι πᾶν ὅ,τι ἀπαιτεῖται, ἵνα ἡ Πατρίς ἡμῶν ἀνυψωθῇ ἐκεῖ, ὅπόθεν θὰ δύναται μετ' ἐλπίδων ν' ἀπενίξῃ εἰς τὴν σταδιοδρομίαν, τὴν ὁποίαν ἡ ἱστορία τῆς φυλῆς μας ἐν τῷ παρελθόντι καὶ ἀναμφίρρηστος ζωτικότης αὐτῆς ἐν τῷ ἐνεστῶτι καθιστῶσι δεδικαιολογημένως ἀντικείμενον τῶν πόθων πάντων ἡμῶν. Εἰς τοὺς τυχόντας δὲ τῆς λαϊκῆς ψήφου ὡς ἀντιπολιτευομένους ἐτάχθη τὸ καθήκον νὰ συντελέσωσιν ἐπὶ τὸ ἔργον σεβόμενοι μὲν τὴν οὕτω πανδήμως ἐκδηλωθεῖσαν λαϊκὴν ἀπόφασιν, ἐφορευόντες δὲ τὴν δρᾶσιν τῆς Κυβερνήσεως, ἵνα παρεμποδίσωσι πᾶσαν παρεκτροπὴν, καὶ ἀποκαλύπτοντες πᾶσαν ἀτέλειαν, ἐξασφαλίσωσι τὴν δυνατὴν πληρότητα εἰς τὸ ἔργον. Ἡ ἐτυμγορία τοῦ Λαοῦ κατὰ τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν σαφῶς κατεδήλωσεν ἀμφοτέρας ταύτας τὰς ἐπιταγὰς καὶ πρὸς τοὺς μὲν καὶ πρὸς τοὺς δέ. Εἶναι δ' ἀναγκαῖα ἡ συνδρομὴ ἀμφοτέρων, ἵνα ἡ ἐργασία συντελεσθῇ ἀνάλογος τῶν προσδοκιῶν τοῦ Ἔθνους. Κυβερνήσεις ἄνευ ἀντιπολιτεύσεως στερεῖται ἀντιρρόπου κατὰ πάσης πίεσεως καὶ παντὸς πειρασμοῦ ἐκ τῶν ἀνθρωπίνων ἀδυναμιῶν ἑαυτῆς καὶ τῶν φίλων της.

Ἀντιπολίτευσις κινουμένη ἐκ τῆς πεποιθήσεως ὅτι πρέπει νὰ καταλάβῃ ὡς τάχιστα τὴν ἀρχὴν, εὐκόλως δύναται νὰ ὑποπέσῃ εἰς τὸν πειρασμὸν νὰ παρακώλυσῃ εἰς τὸ χρήσιμον κυβερνητικὸν ἔργον. Καὶ τοὺς δύο τούτους κινδύνους ἡθέλησε ν' ἀποτρέψῃ ἡ λαϊκὴ ψήφος τῆς παρελθούσης Κυριακῆς. Κηρυχθεῖσα, ὡς ἐκηρύχθη, ὑπὲρ τῆς Κυβερνήσεως, ἀφήρσεν ἀπὸ τοῦ ἀγῶνος τῆς ἀντιπολιτεύσεως τὴν πρὸς ἄμεσον κατάληψιν τῆς ἀρχῆς ἔφεσιν. Ἐκλέξασα ὅσους ἐξέλεξεν ἀντιπολιτευομένους κατέδειξεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὅτι ἐννοεῖ νὰ τελῇ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ τὸν ἑλεγχον τοῦ κοινοβουλίου. Οὕτω δὲ καθορίσασα τὰς ἐπιτακτικὰς αὐτῆς ἀξιώσεις ἡ λαϊκὴ ψήφος καὶ οὕτω κανονίσασα τὰ ὄρια τῆς ἐνεργείας καὶ τῶν μὲν καὶ τῶν δέ, κατεδήλωσε σαφῶς ὅτι ἐννοεῖ καὶ θέλει τὴν περίοδον, εἰς τὴν ἐναρξιν τῆς ὁποίας εὐρισκόμεθα περίοδον προόδου, ἀνωτέρας ἐκείνης ἡ ὁποία ἐχαρκτήρισε τὸ παρελθόν. Ἐχὼ τὴν ἐλπίδα, Κύριοι, ὅτι οὐδεὶς ἐκείνης ἡ ὁποία ἐπαρτήθη τὰ καθήκοντα, τὰ ὁποῖα ἐπέταξεν ἡ ψήφος τῆς παρελθούσης Κυριακῆς. Εὐχόμαι ἐκ τῆς πιστῆς ἐκπληρώσεως αὐτῶν νὰ προέλθῃ ἡ βελτίωσις ἐκείνη τῶν καθ' ἡμᾶς, τὴν ὁποίαν ὅλοι ποθοῦμεν. Ὑπὲρ τῆς βελτιώσεως ταύτης ἐπιτρέπατέ μοι νὰ τὸ ὑπομνήσω, ὕψωσα τὴν φωνήν μου, ὅταν ἐλάχιστοι ἐπίστευσον αὐτὴν ὡς δυνατὴν.

Ὑπὲρ τῆς βελτιώσεως ταύτης ἠγωνίσθημεν καὶ διὰ αἱ κρατοῦσαι συνθῆκαι δὲν μοι ἐπέτρεπον νὰ διαγνώσω ἂν ὁ ἀγὼν μου ἀφεώρῃ πολιτικὸν ἔργον ἢ ἀπλὴν ἀνακίνησιν σκέψεων καὶ ιδεῶν. Ὑπὲρ τῆς βελτιώσεως ταύτης — οὔσης ἐπιτακτικῆς ἀξιώσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ καὶ συνεπῶς ἀποτελούσης πλέον προσεχεσιᾶ τὴν πραγματικότητα — θέλω συνεισφέρει καὶ ἡδὴ πᾶσας τὰς ἀσθενεῖς μου δυνάμεις. Καὶ ἐν τῷ ἀγῶνι τούτῳ αἰσθανόμενος ἑμαυτὸν ἰδιαιτέρως ἐνισχυόμενον ἐκ τῆς ὑμετέρας εὐμενείας παρακαλῶ νὰ μοι ἐπιτρέψῃτε νὰ προσίω ὑπὲρ τοῦ ὑμετέρου Συλλόγου, (Ραγδαῖα χειροκροτήματα).

Αἱ ὑπέροχοι αὗται πολιτικαὶ ὑποθήκαι ἐνεποίησαν βαθυτάτην ἐντύπωσιν εἰς τὸν

πολιτικὸν κόσμον τῆς Ἑλλάδος, τὴν ὁποίαν ἀπήχησε τὸ κατωτέρω ἐν τῇ «Ἀκροπόλει» ἄρθρον τοῦ μακαρίτου Γαβριηλίδου ὑπὸ τὸν τίτλον «Αὐτὸς εἶναι!» (1).

«Ὁ Γούναρης ἐπανευρέθη. Αὐτὴν τὴν ἐντύπωσιν μᾶς κάμνει ἡ ἐξαισία πρό-
ποσις τοῦ Πύργου. Διότι ἀπὸ τὴν προεκλογικὴν ἀγόρευσιν τοῦ Αἰγίου ἐφοβήθημεν
μήπως τὸν ἐχάσαμεν. Καὶ εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ἡ χαρά μας πολλαπλασιάζεται,
καθ' ὅσον οἱ φόβοι μας ὑπῆρξαν τελείως ἀδικαιολόγητοι. Ἀλλ' ἡ μαρασμώδης στά-
σις του ὑπὸ τὸν Θεοτοκισμόν, καὶ ὅταν ἀκόμη ἐξηναγκάσθῃ εἰς παραίτησιν τοῦ
Ὑπουργικοῦ ἀξιώματος, ἡ συνταύτισις τῆς τύχης του μετὰ τὴν συμπεριφορὰν τοῦ παλαιο-
κομματισμοῦ ἀπέναντι τῆς ἐπαναστάσεως, ὁ βαθὺς πεσιμισμός, ἡ ἀφασία του, ἡ ἀκα-
ταγώνιστος ἐφεκτικότης του ἐν παντὶ καὶ πάντοτε μᾶς ἔκαμεν ὄντως καὶ μαζί μας ὅλην
τὴν εὐελπιστοῦσαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Γούναρη μερίδα τοῦ ἔθνους, ἐπανειλημμένως νὰ
δυσφορήσωμεν καὶ νὰ παραπονεθῶμεν. Ἀλλ' ἰδοὺ ὁ Γούναρης ἐπανευρίσκεται μετὰ τὴν
ἀκτινοβολίαν τοῦ πνεύματος, τὸν λόγον, τῆς μαχητικότητος ποῦ τὸν ἐγνωρίσαμεν, ἀνα-
τέλλοντα. Ὡς ἑλθόντα πρῶτον αὐτὸν διὰ νὰ συντρίψῃ τὰς πλάκας τοῦ παλαιοῦ
νόμου. Ἀλλὰ δυστυχῶς μὴ τηρήσαντα ἀδιάπτωτον τὸ μένος τοῦ Νιτσεϊκοῦ ἀνθρώπου
μέχρι τῆς νίκης καὶ τοῦ θριάμβου. Ἐν τούτοις τὸ κύπημα ἦτο τελεσφόρον. Καὶ ὅταν
τὸ ῥῆγμα ἐξεδηλώθῃ καθαρά, ὁ πρῶτος ποῦ ἐδυσπίστησε παραδόξως εἰς αὐτὸ ὑπῆρξεν
ὁ πλήξας. Διότι ἐδυσπίστησε πολὺ εἰς τὴν ἀνάνηψιν τοῦ λαοῦ. «Αἱ κρατοῦσαι τότε
συνθήκαι—λέγει ὁ ἴδιος—δὲν μοι ἐπέτρεπον νὰ διαγνώσω, ἐὰν ὁ ἀγὼν μου ἀφεώρῃ
πολιτικὸν ἔργον ἢ ἀπλὴν ἀνακίνησιν σκέψεων καὶ ἰδεῶν». Ἀλλ' ὁ λαὸς ἐπανεστάτησε
καὶ ἀνέστη μετὰ τὰ σωστά του. Καὶ ὅπως ὁ Χριστὸς ἐπανειλημμένως ἔκαμε τὰς ἐμφανί-
σεις του. Πάντοτε Θωμᾶς ὁ κ. Γούναρης. Δὲν ἐπίστευσεν εἰς τὴν Μαρίαν τῆς 15 Αὐγού-
στου. Ἐξήτει τὸ τύπον τῶν ἡλίων. Τὸν ὁποῖον καὶ διέκρινε τέλος μετὰ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν
τελευταίων ἐκλογῶν. Τώρα παύει ὢν ὁ ἄπιστος. Δὲν φρονεῖ ὅτι ἀπλῶς ὁ ἀσθενὴς
«γυρᾷ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς». Βλέπει τὴν βελτίωσιν τῶν πολιτικῶν πραγμάτων «οὐσαν
ἐπιτακτικὴν ἀξίωσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ συνεπῶς ἀποτελοῦσαν προσεχιστάτην πραγ-
ματικότητα». Ὅπου ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ ἐπανάστασις ὑπῆρξε σωστὸ λουτρό ἀναγεννή-
σεως καὶ ἀνακαινίσεως καὶ ἀναρρώσεως δι' ὅλους τοὺς ἐκλεκτοὺς πολιτικοὺς ὁργανι-
σμούς. Βλέπετε διὰ τοῦτο ὅτι καὶ ὁ Γούναρης ἐμπνέεται ἐξ ὁλοκλήρου ἀπὸ τὸ νεοῖδεα-
τισμόν, τὸν ὁποῖον, ἕτερον σύμβολον, ὁ Βενιζέλος, ἐκλήθη ἀπὸ τὴν λαϊκὴν παμψηφίαν
νὰ κυβερνήσῃ τὰς τύχας τοῦ τόπου.

Δὲν εἶναι ὁ Θεοτόκης «ὁ ὁποῖος τίποτε δὲν κάμνει οὔτε γίνεται τίποτε». Ἀλλ'
εἶναι ἐκεῖνος ποῦ εἶχε, ἔχει καὶ θὰ ἔχῃ βαθυτάτην πίστιν εἰς τὸ μέλλον τῆς Πατρίδος.
Δὲν εἶνε ὁ συκοφαντῶν τὴν λαϊκὴν ψῆφον τῆς 11 Μαρτίου ὡς συνέχειαν ἀγροτικοῦ
ὑπνωτισμοῦ. Εἶναι ὁ ἐμπνεόμενος ἐξ αὐτῆς διὰ νὰ κηρύξῃ ὅτι «ἡ λαϊκὴ συνείδησις
θέλει τὴν ἐργασίαν τοῦ μέλλοντος ἀτενῶς προσβλέπουσαν εἰς τὸ γενικὸν συμφέρον καὶ
ἀπηλλαγμένην τῶν ἐπιρροῶν εἰς τὰς ὁποίας προσέδιδον δυνάμιν τινα ἐν τῷ παρελθόντι
αἱ *προλήψεις* καὶ αἱ *ἐξείσεις*». Δὲν εἶνε οἱ Ράλληδες οἱ Ρα—λίζοντες καὶ προγραμμα-
τίζοντες τὰ ἀντίθετα παντὸς προαχθέντος ἀπὸ τοῦ ἀντιπάλου του, ἀπλῶς διότι τὸ ἔκαμαν
οἱ ἀντίπαλοι. Δὲν εἶναι ὁ ἀντιπολιτευόμενος διὰ ν' ἀντιπολιτεύηται. Εἶναι ὁ ἐκ περιωπῆς
ἀντιλαμβανόμενος τὴν καθηκοντολογίαν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἀντιπολιτεύσεως, τῆς
Κυβερνήσεως δρώσης καὶ τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἐνδοσκοπούσης, μὴ ἀρχολιπαρούσης πρὸς
«*συνεργασίαν*» ὑπὲρ τῆς πληρότητος καὶ τῆς τελειότητος τοῦ ἐθνικοῦ ἔργου». Αὐτὸς

(1) «Ἀκρόπολις» 20 Μαρτίου 1912.

εἶνε ὁ Γούναρης. Ὅπως τὸν ὠνειρευθήκαμε καὶ τὸν ἐποθήσαμε. Εὐτυχὴς ἡ Ἑλλὰς
ποῦ θὰ κυβερνᾶται ἀλληλοδιαδόχως ἀπὸ Βενιζέλου καὶ ἀπὸ Γούναρη, ἀπὸ Γούναρη
καὶ Βενιζέλου».

Μετὰ τὰς ἐκλογὰς ὁ Δημ. Γούναρης, ἀπῆλθεν εἰς Εὐρώπην ἐπισκεφθεὶς τὰς
πρωτεύουσας τῆς Γαλλίας, Ἰταλίας, Ἀγγλίας, καὶ Γερμανίας χάριν μελετῶν καὶ ἐπαφῆς
μετὰ τοὺς ἐξέχοντας πολιτικοὺς ἀνδρας τῶν χωρῶν ἐκείνων, ὅπως ἔπραττε καθ' ἐκάστην
θερινὴν περίοδον.

Ἐν Γαλλίᾳ ὁ Δημ. Γούναρης ἐγνωρίσθη μετὰ τοῦ διασήμου λογογράφου καὶ
Ἀκαδημαϊκοῦ Victor Cherbulier, ἐνὸς ἐκ τῶν ἐκλεκτοτέρων πνευμάτων τῆς νεωτέρας
Γαλλίας, ὅστις ἐδημοσίευσεν εἰς τὸ περιοδικὸν Paul Mere τὰς ἐκ τοῦ Δημ. Γούναρη
ἐντυπώσεις του. Ἐκ τοῦ δημόσιευσματος τοῦ Cherbulier περὶ Γούναρη ἀποσπῶμεν τὴν
κατωτέρω περίοδον:

«..... Τὰ *ὑπέροχα πνεύματα* ὠθοῦνται ὑπὸ *μοιραίας* τινὸς *δυνάμεως*
ν' ἀνέλθωσιν εἰς τὸν κόσμον. Ἡ δρᾶσις εἶνε ὁ *νόμος των*. Δὲν θὰ *ἡδύναντο* νὰ
μένωσι κεκρυμμένα. Εὐθὺς ἀπὸ τῆς *γεννήσεως* αὐτῶν *αἰσθάνονται* ἑαυτὰ *μεμνη-*
στευμένα μετὰ τῆς *δόξης*. *Γινώσκουσιν* ὅτι *ἀναμένει* αὐτὰ καὶ *ἄμ' ὡς σημάνη*
ἡ ὥρα *ὀρμῶσι* πρὸς αὐτὴν *ὁμοία* πρὸς ἐκείνας τὰς *πηγάς, αἵτινες, κεκρυμμένα*
εἰς τὰ σπλάγχνα τῆς *γῆς, γνωρίζουσι* νὰ *εὗρωσιν* ἓνα *δρόμον* *μέχρι τοῦ βράχου,*
τοῦ προωρισμένου δι' αὐτὰς καὶ νὰ *διανοίξωσι* *μίαν κοίτην* *μέχρι τῆς πεδιάδος,*
ἡ ἀφορία τῆς *ὁποίας* τὰς *προσκαλεῖ*.....»

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἀπουσίας τοῦ Γούναρη, νέαι ἐκκυκλο-
φόρησαν φήμαι, αἵτινες εὖρον θέσιν καὶ εἰς τὰς στήλας τῶν Ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων,
περὶ ὁριστικῆς συμπήξεως τοῦ νέου ὑπ' αὐτὸν κόμματος καὶ ἐμφανίσεως αὐτοῦ ἐν τῇ
μελλούσῃ νὰ συνέλθῃ Βουλῇ.

Ὁ Δημ. Γούναρης ἐπανελθὼν περὶ τὰ τέλη Αὐγούστου, ἠρωτήθη ἐν Πάτραις
παρὰ τοῦ ἀνταποκριτοῦ τῆς «Ἀκροπόλεως» σχετικῶς καὶ ἠναγκάσθη νὰ δηλώσῃ
τὰς ἐξῆς: (1)

«Τὸ πρᾶγμα μοῦ φαίνεται ὀλίγον ἀστείον. Ἐγὼ ἤμην ἀπὸν, καὶ μετ' οὐδενὸς
ἔσχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ συνομιλήσω περὶ πολιτικῶν πραγμάτων καθ' ὅλον τὸ διάστημα
τῆς ἀπουσίας μου. Σεῖς μοῦ λέγετε ὅτι ἐγράψαν τόσα πράγματα, εἶναι εὐνόητον
ὅτι ὅλα αὐτὰ εἶναι ἐπινοήματα ὑπερθέτου φαντασίας οὐδεμίαν σχέσιν ἔχοντα μετ' ἐμέ.

Ἐγὼ τὰς γνώμας μου περὶ τοῦ τρόπου τῆς προσηκούσης καταρτίσεως τῶν κομ-
μάτων τὰς εἶπα ἄλλοτε. Ἐπομένως εἶναι ἀκατανόητον πῶς γίνεται λόγος περὶ συστάσεως
κόμματος, καθ' ὃν τρόπον ἀνεγράφη, καὶ περὶ ἀναθέσεως αὐτοῦ εἰς ἐμὲ καὶ μάλιστα
ἀκόμη καὶ περὶ συγκλήσεως εἰς σύσκεψιν τῶν πολιτικῶν φίλων μου, οἵτινες, σημειώσατε,
ὅτι δὲν ὑπάρχουν.

Ἡ ἐμὴ θέσις—ἐξηκολούθησεν ὁ κ. Γούναρης—εἶναι σαφῶς διαγεγραμμένη ἐκ
τῶν πραγμάτων. Ἐξελέγην βουλευτὴς ἄνευ οὐδενὸς κομματικοῦ χρωματισμοῦ. Θὰ μεταβῶ
φυσικὰ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ θὰ προσπαθῶ νὰ ἐπιτελέσω τὸ καθήκον μου ἀφοσιούμενος
εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς χώρας σύμφωνα μετὰ τὰς ἰδέας μου.

(1) «Ἀκρόπολις» 4 Σεπτεμβρίου 1912.

Καὶ ἂν τυχὸν συμπίπτουσιν αἱ ἰδέαι μου αὗται, μετὰ τῶν ἰδεῶν ἄλλων συναδέλφων μου, θὰ συνεργασθῶ βεβαίως μετ' αὐτῶν. Ἐκ τῆς ἐξελίξεως δὲ τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς θὰ καταδειχθῇ ἔαν θὰ ὑπάρξῃ τοιαύτη σύμπτωση ἰδεῶν καὶ συνεργασία καὶ ὁποῖαν μορφήν θὰ λάβῃ ἡ ὁργάνωσις αὕτη.

Αὐτὰ εἶνε πράγματα τόσον ἀπλᾶ καὶ φυσικά, ὥστε ἀπορρεῖ κανεὶς πῶς εὐρίσκονται ἄνθρωποι ἀποσχολούμενοι μὲ τόσα περίεργα μυθεύματα, τὰ ὁποῖα, ὅπως μοῦ λέγετε, ἐγράφησαν κατὰ τὴν ἀπουσίαν μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ.

ΜΝΗΜΕΙΩΔΕΙΣ ΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ

Κατὰ τὴν περίοδον τοῦ 1912—1913 καθ' ἣν τὸ Ἔθνος διεξήγαγε τοὺς δύο ἐνδόξους καὶ νικηφόρους πολέμους κατὰ τῆς Τουρκίας καὶ Βουλγαρίας, ὁ Δημ. Γούναρης ὡς πολιτευτὴς ἐμψυχώνει τὸ αἶσθημα τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ στρατοῦ ἐπὶ τὴν διεκδίκησιν τῶν δικαίων τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Αἱ τρεῖς ἀγορεύσεις του, αἱ παραθέτομεν ὁλοκλήρους ἢ πρώτη ἐπὶ τῷ περιφανεῖ θριάμβῳ τῶν Ἑλληνικῶν ὅπλων—ἄλλωσις Ἰωαννίνων—ἢ δευτέρα περὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ Ἑθνους ἐπὶ τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης, δι' ἧς ἐπετέθη κατὰ κ. Βενιζέλου ἀναπτύξαντος τὴν περίφημον καταστάσαν θεωρίαν περὶ «σπονδυλικῆς στήλης» καὶ ἡ τρίτη ἐπὶ τῇ κηρύξει τοῦ Ἑλληνοβουλγαρικοῦ πολέμου, ἀποδεικνύουν ποῖα αἰσθήματα Ἑθνικὰ ἐδόνουν τὴν ψυχὴν τοῦ μεγάλου ἐκείνου ἀνδρός.

Ὑμνος ἐνθουσιώδης, παιὰν ὑπερόχου μεγαλείου ἢ ἐπὶ τῇ ἀλώσει τῶν Ἰωαννίνων ἀγόρευσις τοῦ Γούναρη. Διὰ τῆς ἀγορεύσεως ἐκείνης ὁ Γούναρης ἤρθη εἰς ὕψος ποιητικώτερον. Ὁ πατριωτισμὸς του ὁ ἀπέραντος, τὸν ὥθησεν, ὥστε ἐξαίρων τὰ τρόπαια τῶν γενναίων πολεμιστῶν, νὰ προβῇ ἀκόμη καὶ εἰς μίαν σύγκρισιν τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ καὶ τῶν συμμαχικῶν μετὰ λεπτότητος διπλωματικωτάτης. Ἴδου ἡ ἀγόρευσις: (1).

Δ. Π. ΓΟΥΝΑΡΗΣ. «Ὁ νέος θριάμβος τῶν ὅπλων τῶν Ἑλληνικῶν πρὸ τῶν Ἰωαννίνων προσέθηκεν ἕνα ἀκόμη κλάδον δάφνης εἰς τὸν ἀμάραντον στέφανον, μὲ τὸν ὁποῖον ἡ νίκη ἐπέστεψε τὰ ὅπλα τῆς πατρίδος. Δὲν θὰ τονίσω, Κύριοι, τὴν σημασίαν τῆς ἐπιτυχοῦς ἐπιχειρήσεως, τῆς ὁποίας αἱ δυσχέρειαι ἦσαν τοσαῦται, ὥστε ἡδύναντο νὰ ἐγερθῶσιν ἀμφιβολίαι καὶ περὶ τοῦ πραγματοποιησῆμου αὐτῆς· δὲν θὰ ἐξάρω τὴν ὑπέροχον δράσιν, χάρις εἰς τὴν ὁποῖαν ἐν βραχυτάτῳ χρόνῳ καὶ ὑπὸ περιστάσεις δυσμενεστάτας ἐστέφθη ὑπὸ ἐπιτυχίας ὁ ἀγὼν τῶν ἡμετέρων, ἐνῶ παρόμοιοι ἀγῶνες ἄλλων γενναίων λαῶν, παραπλεύρως ἡμῶν ἀγωνιζομένων, δὲν κατέρωθσαν νὰ φθάσωσιν ἀκόμη εἰς τὸ τέρμα αὐτῶν. (Χειροκροτήματα ὡς ἀνταπόκρισιν ἐκ τῶν θεωρῶν).

Δὲν θὰ ἐξάρω τὴν δύναμιν τὴν ψυχικὴν, τὴν δύναμιν τὴν ἀντλουμένην ἐκ τῆς ἐμπνεύσεως τῶν μεγάλων ἰδανικῶν καὶ ἐκ τῆς συναισθήσεως ὑπερτέρων καθηκόντων, τῆς ὁποίας ἡ ὑπαρξὶς ἐμπράκτως ἐμαρτυρήθη παρὰ τοῖς γενναίοις

(1) Συνεδρίασις τῆς 21 Φεβρουαρίου 1913.

ἐκείνοις, εἰς τοὺς ὁποίους ὀφείλεται τὸ νέον μεγαλουργημᾶ· δὲν θὰ ἐξάρω τὴν δύναμιν ταύτην τὴν ψυχικὴν, διότι ἡ Ἱστορία ὁλόκληρος μαρτυρεῖ ὅτι, ἔάν τι δὲν ἀπέλειπέ ποτε τὴν Ἑλληνικὴν Φυλὴν, κατὰ τὴν ἱστορικὴν αὐτῆς σταδιοδρομίαν, οὐδὲ κατὰ τὰς μᾶλλον ἀντιξόους περιόδους τῆς μεγίστης ὑλικῆς καταπτώσεως, τὸ τί τοῦτο εἶναι ἡ δύναμις ἡ ψυχικὴ, ὁ μοναδικὸς τοῦτος παράγων τῆς ζωτικότητος τῆς ἐθνικῆς, ὁ θετικὸς οὗτος προάγγελος καὶ ἀσφαλείας ἐγγυητὴς τοῦ αἰσιωτέρου μέλλοντος τῶν λαῶν τῶν ἀξίων νὰ προαχθῶσιν. (Εὐγε! Εὐγε!)

Καὶ κατὰ τὸν διεξαγόμενον ἀκόμη πόλεμον τὰ κατορθώματα τοῦ στρατοῦ ἡμῶν τοῦ τε κατὰ ξηρὰν καὶ τοῦ κατὰ θάλασσαν κατέδειξαν, ὅτι δὲν ἀπέλειπον τοῖς ἐπιγόνοις αἱ πατρῷαι ἀρεταὶ ἐκεῖναι, αἱ ὁποῖαι ἐπὶ τῆς χώρας ἐπὶ τῆς ὁποίας οἰκοῦμεν, ὑψώθησαν τὸ πάλοι εἰς τὸ ἐπίτεδον ἐκεῖνο ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἄφθαστοι παραμένουσιν, ἀποτελοῦσαι τὸ ἀνέφικτον ἰδανικὸν πάσης εὐγενούς καρδίας, ὅπουδῆποτε γῆς καὶ ἂν πάλλῃ αὕτη. Ἀμφοτέρω τὰ τμήματα τῶν στρατιῶν ἡμῶν κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν ἐπετέλεσαν καὶ διὰ τοῦ σημερινοῦ θριάμβου συνεπλήρωσαν τὴν ταχθεῖσαν εἰς αὐτὰ ἀποστολὴν καὶ ἐδείχθησαν ἀντάξια τῶν προσδοκίων τοῦ Ἑθνους. Ἡ εὐγνωμοσύνη τῆς πατρίδος θὰ παρακολουθήσῃ ἕσασαι τὰ ἡρώϊκα αὐτοῦ τέκνα τὰ ὁποῖα πάντα—ἀπὸ τοῦ τετιμημένου στρατηλάτου, τοῦ ὁποίου τὸ μέτωπον ἡ δόξα ἐπέστεψε μὲ ἑκπαγλὸν στέμμα δόξης ὑπὲρ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἔδωκεν εἰς αὐτὸν ἡ γέννησις, μέχρι τοῦ τελευταίου στρατιώτου—ἐξεπλήρωσαν τὸ πρὸς τὴν πατρίδα καθήκον αὐτῶν ἡρέμα καὶ ἀθορύβως. Ἀλλὰ, νομίζω Κύριοι, ὅτι ἡ ὑψίστη ἱκανοποίησις, τὴν ὁποῖαν δυνάμεθα νὰ δώσωμεν ἡμεῖς οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες πρὸς τοὺς ἡρώας ἐκείνους, καὶ τοὺς πεσόντας μὲ τὸ δράμα τῆς μεγάλης πατρίδος ἐλευθέρας εἰς τὴν ἐκφεύγουσαν ψυχὴν καὶ τοὺς παλαίσαντας καὶ ἐπιζήσαντας, εἶναι νὰ προσπαθήσωμεν νὰ ἐπιτύχωμεν, ὥστε ὁ σκοπός, διὰ τὸν ὁποῖον ἐκεῖνοι ἐπάλασαν ἡγωνίσθησαν, ὑπέφεραν, ἀπέθανον, πρᾶγματοποιηθῇ ἐν ὅλῳ αὐτοῦ τῷ μεγαλείῳ. Τότε μόνον ἔαν κατορθώσωμεν νὰ ἐξασφαλίσωμεν τοὺς καρποὺς τῶν ἀγῶνων καὶ τῶν νικῶν τῶν γενναίων ἐκείνων, θέλωμεν αὐτοὺς μὲν ἱκανοποιήσῃ, ἡμᾶς δὲ ἀναδείξει ἀνταξίους αὐτῶν καὶ θέλωμεν συμμετάσχει καὶ τῆς τιμῆς, τὴν ὁποῖαν ἐκεῖνοι ἀναφαίρετον ἐκτήσαντο. (Ραγδαῖα χειροκροτήματα).

Ἡ σπονδυλικὴ στήλη

Οἱ κάτοικοι τῆς Ἑλληνικωτάτης Ἀνατολικῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης ἀνησχοῦντες ἐκ τῆς ἐγκαταστάσεως ἐν τῇ περιοχῇ αὐτῶν τῶν Βουλγαρικῶν στρατευμάτων, ἅτινα εἰς τὴν τοιαύτην ἐγκατάστασιν τῶν εἰχον δώσει χαρακτῆρα μονιμότητος, διὰ μεγάλης ἐπιτροπῆς τῶν ὑπέβαλον εἰς τὴν Βουλὴν ὑπόμνημα δι' οὗ ἐζήτησαν τὴν ὑπὸ τῶν Ἑλληνικῶν στρατευμάτων, κατάληψιν τῆς Ἀνατολ. Μακεδονίας, καθόσον ἦτο αὐτοῖς ἀδύνατον νὰ ζήσωσιν ὑπὸ τοὺς Βουλγάρους.

Ἡ ἀναφορὰ αὕτη συνεζητήθη ἐν τῇ Βουλῇ κατὰ τὴν συνεδρίασιν 2 Μαρτίου 1913. Ἐπ' αὐτῆς ἔλαβον τὸν λόγον κατ' ἀρχάς οἱ κ. Λουκάς Ρούφος καὶ Π. Πετροπούλακης κατόπιν δὲ ἔλαβε τὸν λόγον ὁ πρωθυπουργὸς κ. Βενιζέλος ὅστις ἐδήλωσεν ὅτι ἐξ ἀνάγκης θὰ περιήρχοντο ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῶν τότε Συμμάχων τῆς Ἑλλάδος καὶ ἁμιγεῖς Ἑλληνικοὶ πληθυσμοί. Καὶ ἐξηκολούθησεν ὁ κ. Βενιζέλος.

—Θὰ προσθέσω μάλιστα ἀκόμη ὅτι θὰ περιέλθωσιν ὑπὸ ξένην κυριαρχίαν, τὴν κυριαρχίαν τινὸς ἐκ τῶν συμμάχων, οἱ πληθυσμοὶ οὗτοι, ὅχι διότι κατε-

λήφθησαν αἱ χώραι αὐταὶ ὑπὸ τῶν συμμάχων ἢ διότι ἀπαιτοῦσι τοῦτο οὗτοι, ἀλλὰ διότι γεωγραφικοὶ λόγοι φέρουσιν ἡμᾶς εἰς τοιαύτην θέσιν, ὥστε, καὶ ἐὰν μᾶς ἔλεγον οἱ Σύμμαχοι ὅτι εἶνε διατεθειμένοι νὰ μᾶς ἀφίσωσι νὰ ἐπεκτείνωμεν τὰ ὄριά μας πρὸς τὰ ἐκεῖ, διὰ νὰ περιλάβωμεν καὶ τοὺς Ἑλληνικοὺς ἐκείνους πληθυσμούς, ἐγὼ τοῦλάχιστον ὡς Ὑπεύθυνος Κυβερνήσις δὲν θὰ ἐδεχόμην τοιαύτην χάραξιν ὁρίων ὡς λίαν ἐπικίνδυνον διότι θ' ἀνεγνώριζον ὅτι, ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ ἐκταθῶμεν ἐν συνεχείᾳ παρὰ τὴν θάλασσαν, διὰ νὰ φθάσωμεν νὰ περιλάβωμεν τοὺς Ἑλληνικοὺς πληθυσμούς τῆς Θράκης, θ' ἀνεγνώριζον, λέγω, ὅτι ἡ Ἑλλὰς θὰ ἦτο ἀσθενεστέρα κατὰ τοιοῦτον τρόπον ἐκτεινόμενῃ παρὰ τὴν θάλασσαν ἄνευ σπονδυλικῆς στήλης, παρ' ὅσον θὰ ἦτο, ἐὰν τὰ ὄρια αὐτῆς ἐστρογγυλεύοντο κατ' ἄλλην διεύθυνσιν»

Γενικευθείσης τῆς συζητήσεως τῇ ἀξιώσει τῆς Βουλῆς ἀνῆλθεν, ὑπὸ τὴν θρησκευτικὴν σιγὴν πάντων εἰς τὸ βῆμα, ὁ Δημήτριος Γούναρης.

Ἴδου ὁ λόγος του :

Δ. Π. ΓΟΥΝΑΡΗΣ.— Κατάπληκτος, κύριοι, Βουλευταί, διατελῶ ἀπὸ ὅσα πρὸ ὀλίγου ἤκουσα λεχθέντα ὑπὸ τοῦ ἀξιολύμου κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως. Κατάπληκτος δὲ διατελῶ ἐξ αὐτῶν ὅχι μόνον διὰ τὸ περιεχόμενον αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ ὕφος μὲ τὸ ὁποῖον ἐλέχθησαν, καὶ διὰ τὸν τύπον, ὑπὸ τὸν ὁποῖον ἐλέχθησαν. Ἄλλ' οὐχ' ἦττον ἐκπλήσσομαι, καὶ διὰ τὴν αἰτίαν, ἐκ τῆς ὁποίας ἐνομίσθη ἀναγκαῖον νὰ λεχθῶσιν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, αἱ δηλώσεις τὰς ὁποίας πρὸ ὀλίγου ἠκούσαμεν ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως προσεκάλεσε τὴν Βουλὴν εἰς ἐπανάληψιν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς. Ἡ Βουλὴ συνῆλθε καὶ ἐξακολουθεῖ ἐργαζομένη ἀπὸ δύο σχεδὸν εβδομάδων. Ἡ Κυβέρνησις καθ' ὅλον τοῦτο τὸ διάστημα δὲν ἐκρίνε ἀναγκαῖον νὰ προβῇ εἰς οἰανδήποτε δήλωσιν σχετιζομένην μὲ τὰ Ἐθνικὰ πράγματα. Παρέλειπε δὲ πᾶσαν δήλωσιν, καίτοι ἐγνώριζε τὴν ἀγωνίαν τῶν τε Ἑλλήνων τῶν ἐντὸς τῆς χώρας τῆς ἐλευθέρας καὶ τῶν Ἑλλήνων τῶν ἔξω, ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῶν ὁποίων διεξάγεται ὁ ἀγὼν. Παρέλειπε δὲ πᾶσαν τοιαύτην δήλωσιν, προφανῶς διότι, ἐφ' ὅσον εἶναι ἐκρεμῆς ἡ Ἐθνικὴ ὑπόθεσις, δὲν ἐπιτρέπετο ν' ἀποκαλυφθῇ ἡ θέσις ἡ διπλωματικὴ τῆς Ἑλλάδος. Αἱ ἐργασίαι πλησιάζουσιν εἰς τὸ τέλος. Καὶ αἰφνιδίως ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐκ μιᾶς φράσεως τὴν ὁποίαν εἶπεν ὁ ἀξιότιμος Βουλευτὴς Λακωνίας, ἔλαβεν ἀφορμὴν νὰ προβῇ εἰς τὰς δηλώσεις, ὡς ἠκούσαμεν.

Καὶ ὁμιλήσας ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἀπήντησε μόνον εἰς τὸν κ. Βουλευτὴν Λακωνίας, ἀλλ' ἐνόμισεν ἀναγκαῖον ν' ἀνακοινώσῃ καὶ ὅσα ἀπήντησεν εἰς ἕνα Κύριον, ὁ ὁποῖος ὁμίλησεν εἰς αὐτὸν ἐν τῷ δωματίῳ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς ὑποβληθείσης εἰς τὴν Βουλὴν αἰτήσεως. Καὶ μᾶς εἶπεν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ὅτι πρὸς τὸν Κύριον ἐκεῖνον ἐξέθηκε πράγματα, τὰ ὁποῖα τῇ ἀληθείᾳ εἶναι καταπληκτικὸν πῶς δύναται νὰ ἐκτεθῶσι δημοσίᾳ ἐν τῷ σταδίῳ ἐν ᾧ εὐρίσκεται ἐκρεμῆς ἡ διαπραγματεύσεσις τῆς Ἐθνικῆς ὑποθέσεως. Διότι, Κύριοι, συνεισφέροντες πάσας τὰς Ἐθνικὰς δυνάμεις ἐπελήφθημεν ἀγῶνος, τοῦ ὁποίου τὸν χαρακτηρισμὸν οἶον ὑπὸ πρῶτον τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἐδόθη, ἐπεκρότησεν ἡ Βουλὴ καὶ τὸ ἔθνος σύμπαν. Ἐπελήφθημεν ἀγῶνος ἐλευθερωτικοῦ. Τοῦ ἀγῶνος τούτου ἐπελήφθημεν μετὰ συμμάχων, τὰς μετὰ τῶν ὁποίων συμφωνίας ἀγνοοῦμεν, ἐν τῇ πεποιθήσει

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ Ο "ΤΙΤΑΝ",

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΑ 3.000.000 ΔΡΑΧ.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΕΝ ΕΛΕΥΣΙΝΙ

ΑΡΙΘ. ΤΗΛ. 6-54

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 33 ΤΗΛ. ΑΡΙΘ. 5-77

Γραφεῖα φορτώσεων ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Τηλ. ἀριθ. 273

Τηλεγραφικὴ Διεύθυνσις

"ΣΙΜΕΝΤΟΤΙΤΑΝ ΑΘΗΝΑΣ",

Τσιμέντα «Τιτάν» τύπου «Πορτλάν» (Giment artificiel Portland) ἀνταποκρινόμενα εἰς τοὺς αὐστηροτέρους ἐπισήμους κανονισμοὺς τῶν πεπολιτισμένων Κρατῶν δι' ἔργα ἐκ Μπετόν πάσης φύσεως.

Βέτον armé λιμενικὰ πλακοποιῖα, ἐπιστρώσεις, ὑποστρώσεις ὁδῶν, κατασκευὴ πλινθῶν (τούβλων) καὶ ὀγκολίθων (ἀγκωνάρια), πρέκια κτλ.

Τσιμέντο «Κύκλωψ». Εἰδικὴ κονία, κατάλληλος διὰ τὴν παρασκευὴν ὑδραυλικῶν ἀμμοκονιαμάτων διὰ συνήθεις λιθοδομὰς ἢ πλινθοδομὰς, ἀντικαθιστῶσα μὲ πλείστα ὅσα προτερήματα τὰ ἀμμοκονιάματα ἐξ ἀσδέστου.

Πολὺ ταχύτερα πῆξις. Ἀσυγκρίτως μεγαλειτέρα ἀντοχή, ὅθεν: Ταχύτης ἐκτελέσεως. Σημαντικὴ ἐλάττωσις τοῦ πάχους τῶν τοίχων, ἤτοι: Κέρδος εἰς χρήσιμον χώρον καὶ οἰκονομία εἰς ἐργατικά καὶ ὄγκον λιθοδομῆς.

ΣΥΝΙΣΤΑΤΑΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΩΣ ΔΙ' ΕΡΓΑ ΛΙΜΕΝΙΚΑ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ & ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
33 ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 33

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΙ ΕΙΣ ΠΑΣΑΣ ΤΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΚΑΙ ΚΩΜΟΠΟΛΕΙΣ

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ

Χημικά λιπάσματα.—Εἰδικὰ σύνθετα λιπάσματα διαφόρων τύπων διὰ πᾶσαν ἐν γένει καλλιέργειαν καὶ ἀπλὰ (ἄζωτοῦχα, ὑπερφωσφορικά, καλιοῦχα).

Ὁξέα.—Θεικόν, Νιτρικόν, Ὑδροχλωρικόν Θεικὸς σίδηρος, Περονόσποριν, Εἶδη Ὑαλουργείου.—Ὑαλοπίνακες κοινοὶ (τρίμια), ἐπιτραπέζια εἶδη, Φιάλαι παντός εἶδους, Δαμιζάναι κ.λ.π.

Ἡ Ἑταιρία ἔχει ἰδιαίτερον τμήμα ΓΕΩΠΟΝΙΚΟΝ τὸ ὁποῖον παρέχει δωρεάν, προφορικῶς ἢ δι' ἀλληλογραφίας, πᾶσαν πληροφορίαν δι' ὅλα τὰ γεωργικὰ ζητήματα καὶ εἰδικῶς διὰ τὴν χρῆσιν τῶν χημικῶν λιπασμάτων τῆς.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

ΤΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ

ΦΙΝΤΕΞ

Φέρουν εις γνῶσιν τῆς ἀξιοτίμου πελατείας, ὅτι
ἀπὸ τῆς 1ης Ὀκτωβρίου ἐγκαθίστανται ἐκ τῆς ὁδοῦ
Σταδίου 24 εἰς τὸ οἶκημα τῆς ὁδοῦ

ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ 31

(ΕΝΑΝΤΙ ΝΑΟΥ ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ)

ΝΕΟΝ ΛΑΧΕΙΟΦΟΡΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΚΤΗΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

ΔΡΑΧΜΩΝ 200,000,000—7 % 1926

(Ἀπηλλαγμένον παντὸς φόρου)

Τιμὴ ἐκάστης ὁμολογίας Δραχ. 250

Τόκος ἐτήσιος Δραχ. 17,50 ε)ς

Αἱ κληρούμεναι ἐτήσιως ὁμολογίαι μετὰ λαχνοῦ ἀποφέρουσιν ἐτήσια κέρ-
δη δραχ. 1.600,000.

Αἱ ἐγγραφαὶ ἀρχονται τὴν 25 Σεπτεμβρίου καὶ λήγουσι τὴν 15 Ὀκτω-
βρίου 1926.

Ἐπωφεληθῆτε τῶν ἐδεσρευνημάτων τοῦ Δανείου τούτου καὶ σπεύσατε νὰ
ἐγγραφῆτε. Εἶνε ἡ καλλιτέρα τοποθετησις τῶν χρημάτων σας.